

OOSTVLAAMSCHE ZANTEN

MEDEDELINGEN VAN DE BOND DER OOSTVLAAMSE
FOLKLORISTEN

Maatschappij zonder winstbejag

Sekretariaat van de Bond :

M. Broeckhove,
Oscar De Gruyterstraat, 34, Gent.

Alle stortingen te doen op postrekening :
969.46, Bond Oostvl. Folkloristen,
Gent.

Redactie van Oostvl. Zanten :

F. VAN ES,

Désiré De Wolfstr., 3, Aalst.

J. VERMEULEN & J. BOES.

Keur uit de GENTSE RIJMEN

van

Joost Wielandt,

den Heer Mr JOZEF VERMEULEN,

Ondervoorzitter van de Bond der Oostvlaamse Folkloristen
en

Voorzitter van de Commissie van het Museum voor Folklore
te Gent,

allerhartelijkst aangeboden

bij zijn zestigste verjaardag

((1894-1954))

door zijn vrienden, vereerders en medestanders
van de zaak der Vaderlandse Folklore

- I. Serenade voor Jozef Vermeulen, door Prof. Dr P. De Keyser.
- II. Mr Jozef Vermeulen als heemkundige en folklorist. Zijn Folkloristische Bibliographie, door F. Van Es.
- III. Keur uit de Gentse Rijmen van Joost Wielandt.

Uit : Kleine Krans om 't Kinderjaar (1929-1939).

Gentse Refreinen (1944).

Gentse Sagen en Legendes (1945).

Reuzenrijmen (1940-1955).

Drakevaar en Dulle Griet (1944-1954).

ONDERVOORZITTER Mr JOZEF VERMEULEN

SERENADE VOOR JOZEF VERMEULEN

Vriend Jozef, U weet het, de Bond der Oostvlaamse Folkloristen bezit geen muziek, zelfs geen houten of blikken muziek, om U ter gelegenheid van Uw zestigjarige levenssymfonie een welverdiende serenade te brengen. We zijn dus wel verplicht het met het muziek der Grijsse Zusters te doen, d.i. zonder muziek, en U met woorden, die uit het hart komen, daar moogt U zeker van zijn, te huldigen. We schreven hierboven Uw levenssymfonie, ofschoon we weten dat U geen muzikant zijt, nochtans verliep Uw leven als een muziekstuk uit de klassieke periode, harmonisch in al zijn bewegingen, evenwichtig in zijn structuur, uiterlijk onbewogen, maar binnenin blakend van geestdrift. U hebt het geheim gevonden de *vita meditativa* te koppelen aan de *vita activa* : U is advocaat geworden, maar u is dichter gebleven. We hebben in U, van zodra U zich bij de Bond der Oostvlaamse Folkloristen aangesloten hebt, en dat is zeer vroeg, ongeveer in 1930, de oud-student gezien, de Albrecht Rodenbach van Uw generatie. En daar was reden toe. Geboren te Moerbeke-Waas als notariszoon op 28 Juli 1894, deedt gij uw middelbare studiën aan het Sint-Jozefscollege te Turnhout, dat gij in 1912 als « primus perpetuus » met de gouden medalje verliet; dan studeerde U vóór uw twintigste jaar Wijsbegeerte en Rechten te Leuven. Reeds in 1913 was U Baccalaureus in Thomistische Filosofie te Leuven. Na de eerste wereldoorlog, die U als balling, doch in dienst van het Vaderland, in het buitenland : in Nederland, Engeland en Ierland, doorbracht, en na Uw militaire dienst als cavallerist, hadt U de moed Uw universitaire studies te Gent, nadien te Leuven, voort te zetten, zozeer had het studeren U te pakken : U werdt doctor in de Rechten te Leuven in 1926. Ondertussen had uw studiedrang U kennis doen maken met buitenlandse Universiteiten, waaronder die van Utrecht en van Oxford. Het schrijven en het dichten zat U in het bloed. U waart reeds redacteur van « De Stem uit België », dat tussen 1914 en 1919 te Londen werd uitgegeven, vooraleer U redacteur werdt van onze « Oostvlaamsche Zanten ». U is medewerker geweest aan vele tijdschriften, studententijdschriften, zoals het Leuvense « Ons Leven », waarvan U hoofdredacteur waart in de periode 1924-1925, literaire, zoals « Dietse Warande en Belfort », « Pogen », folkloristische, zoals « Oostvlaamsche Zanten ». U schreeft een aantal historische, biografische, toeristische werken : « Albrecht Rodenbach », « Gent de Schone », « De groei en de bloei van de Arteveldefiguur in de Volksziel », « Het Cyriel Buysse-pad », enz. U waart een

graag beluisterde spreker bij tal van gelegenheden, officiële en officieuze. U waart een groot « reiziger » en thuis in onze Europese buurlanden. Dat alles behoort tot uwe Vita activa, die in de loop van uw bedrijvig leven bezwaard werd met uw advocatuur en in het politiek leven met uw schepenschap. Het is een eer voor U en voor ons dat men U in de wandeling de Schepen van de Folklore heeft genoemd. Als Schepen van de Folklore was U ook, ofschoon jonggezel gebleven, om in harmonie te blijven met Uzelf, de Vader van onze Gentse Reuzen. En niemand twijfelt er aan dat de Gentse Reuzen een bloeiend, kroostrijk gezin vormen. Ze behoren met de Gentse stadsbeelden, met de Gentse gedenkdagen, met de Gentse grootheid tot uwe Vita meditativa atque folkloristica, want U hebt ze in talloze rijmen en verzen bezongen. Vooraleer in druk te verschijnen, want U is een veel te bescheiden woordkunstenaar om ze voorbarig aan de drukpers toe te vertrouwen, zijn er enkele in brons gegoten of in arduin gegrift en aldus vereeuwigd. Ze prijken in de wand van de nieuwe of op het voetstuk van de oude Klokke Roeland, die U herhaaldelijk in vers en in proza hebt herdacht.

Waarlijk, Vriend Jozef, U moogt met voldoening en fierheid terugzien op uw zestigjarig leven, dat U, niettegenstaande beproevingen op het gezondheidsplan, jong liet blijven, jong van lichaam, jong van hart. Omringd zoals U zijt door de zorgen van uw teerbeminte zuster en familieleden, kunt U de symfonie van uw werkzaam leven ongestoord voortzetten. De Bond der Oostvlaamse Folkloristen is U dankbaar voor uw wijze raad en niet minder voor uw krachtdadige daad, want mensen zoals U helpen een vereniging vooruit. Als man van goeden wille, als Vlaming uit één stuk en als vaderlander, hebt U uw volk en zijn taal, zijn letterkunde en zijn cultuur gediend als een goed soldaat, die veldheer had kunnen zijn. Op U is de laatste strofe van uw eigen gedicht ter ere van de Gentse vaandrig Korneel Seyssone, gezegd Sneyssens, ten volle toepasselijk :

« Wat gij steeds ons hebt geschonken
Was zulkdanig zuiver goud
Dat nog immer voort zijn vonken
Dringen door het dichte woud
Van de jaren en 't onz' harten
Blaken doet van blijden trots :
Sterk, om eeuwen nog te tarten
Staat een Man op zulk een rots. »

PAUL DE KEYSER

Mr JOZEF VERMEULEN ALS HEEMKUNDIGE EN FOLKLORIST.

Zijn Folkloristische Bibliografie.

Mr J. Vermeulen is zestig jaar geworden op 28 Juli 1954. We konden toch deze gelegenheid om onze sympathieke en toegewijde ondervoorzitter, tevens voorzitter der Beheercommissie van het Folklore-museum en opsteller van ons tijdschrift « Oostvlaamsche Zanten », te huldigen niet onbenut laten voorbijgaan. We moesten hem viere en hem openbaar onze diepe erkentelijkheid betuigen voor al hetgeen hij voor de Bond en ook daarbuiten als folklorist gepresteerd heeft. Een dubbelnummer van « Oostvlaamsche Zanten » zou hem toegewijd worden waarin o.a. een keur van zijn nog onuitgegeven heemkundige en folkloristische gedichten — Rijmen en Refreinen noemt hij ze — zou verschijnen. Ik werd belast met het opmaken van zijn bibliografie, die hier moest opgenomen worden. Doch de activiteit van onze ondervoorzitter liet zich gelden op zo menig gebied : de taal- en de nationaliteitenstrijd, de Groot-Nederlandse studentenbeweging, het toerisme, de politiek en de sociale beweging, eindelijk de studie der heemkunde en der folklore en dit alles overkoepelend, de poëzie, die hij reeds van in zijn jongstudententijd beoefende, met één woord zijn activiteit was zo alzijdig en in ieder sector ervan publiceerde hij zo kwistig bijdragen in allerhande tijdschriften, dag- en weekbladen, programmaboekjes van studentencongressen en der Gentse gemeentefeesten, almanakken, verzamelde werken, ja, zelfs tot op losse bladen toe, dat deze bibliografie zo'n omvang nam, dat ze meer dan de helft van dit feestnummer zou beslagen hebben.

Noodgedwongen moesten wij ons dan ook beperken tot het opnemen van de lijst der heemkundige en folkloristische bijdragen, een uitzondering makend nochtans voor zijn werk in boek- en brochurevorm verschenen, dat hier volledig medegedeeld wordt.

Niet alleen door talrijke geschriften beoefende Mr J. Vermeulen de Folklore, maar ook door zijn dagelijkse activiteit als voorzitter van de Bestuurscommissie van het Folklore-museum te Gent. Dank zij hem, in samenwerking met onze onvermoeibare erevoorzitter Prof. Dr P. de Keyser en met onze dynamische conservator J. Boes, werden en worden nog de verzamelingen van dit museum zo aangevuld en verrijkt, dat het lokaal der Lange Steenstraat weldra te klein bleek om alle voorwerpen uit te stallen en vele schatten moes-

ten geborgen worden op de zolders van het Stadsarchief. Talrijke openbare verkopeningen woonde dit driemanschap bij, ook de « Prondelmarkt » wordt bijna wekelijks door Mr Vermeulen bezocht. Was of is er een folkloristische verzameling ergens los te maken, als de kippen zijn ze er steeds bij en komen zelden met ledige handen van de jacht op voorwerpen terug. Ook heeft Mr J. Vermeulen als voorzitter van de Beheercommissie steeds geijverd voor meer toelage voor het Museum vanwege de Stad, de Provincie en de Staat.

Dank zij zijn bemoeiingen werd, gedurende zijn schepenschap, de rijke verzameling van voorwerpen betreffende de likeurstokerij en de wijnhandel van de firma Van Thorenburg-Mestdagh door het Stadsbestuur aangekocht. Hij was schepen van Handel, Nijverheid, Feestelijkheden en Toerisme van 1947 tot 1952, maar werd in de wandeling en tot zijn eer « de schepen der Folklore » genoemd. Door zijn toedoen en met de geldelijke steun van de Federatie der Gentse Handelaars en Neringdoeners ontstonden de 12 prachtige reuzen en de vier reuzedieren, zodat Gent, dat lange jaren van reuzen verstoken gebleven was, nu mag bogen op een unieke groep van deze legendarische ommegangfiguren.

Maar Mr J. Vermeulen is niet alleen « de vader der Gentse Reuzen », hij heeft zich ook gespecialiseerd in de studie der reuzen in 't algemeen, waarvoor hij een vragenlijst uitgegeven en waarvan hij de eerste inventaris opgemaakt heeft (zie Bibliografie). Ook bezit hij een indrukwekkende documentatie op dit gebied. Als schepen van Toerisme wendde hij ook het folkloremotief aan in de stedelijke toeristische propaganda, o.a. door de uitgave door de stad van de eerste kleurfolder : « Het Sagenboek van Gent », naar zijn gegevens getekend door R. Bruynseraede en van het kunstblad : « Het Gentse Volksblazen », getekend door H. Verbaere (zie Bibliografie).

Verder heeft Mr J. Vermeulen merkwaardige bijdragen geschreven over de Vlaamse bedevaartplaatsen in « Oostvlaamsche Zanten », terwijl zijn belangstelling ook gaat naar de volksgezegden, de kinderrijmpjes, de volkse feestopschriften en de volksweerkunde.

In een meesterlijke studie heeft hij de wedergeboorte van de grootse Gentse heldenfiguur : Jacob van Artevelde, in de Vlaamse volksziel beschreven en aangetoond hoe « de Wijze Man », wiens aandenken gedurende eeuwen uit het volksgeheugen om zo te zeggen verdwenen was, dank zij de Romantiek van in de eerste helft van de vorige eeuw, tot een bijna legendarische figuur in de ziel van ons Vlaamse volk is gegroeid, ja, het symbool van de Vlaamse

heldenmoed en grootheid is geworden. Tevens was hij de aanspoorder van de twee laatste Arteveldeherdenkingen, die van 1938 en die van 1945, zoals hij ook de promotor was van « de Stoet van Duizend Jaar Gent Handelsstad », ingericht door het stadsbestuur in 1949, met de medewerking der officiële en vrije scholen.

Daarbij is hij nog, onder de schuilnaam Joost Wielandt, de auteur van 5 bundels onuitgegeven « Gedichten », gewijd aan de geschiedenis, de monumentale merkwaardigheden, de sagen en legenden van Gent, alsook aan de gebruiken, inz. feesten en vermakelijkheden, in het kinderleven om het jaar. Uit dit onuitgegeven werk zal hier een keur volgen.

Er weze nog aangestipt dat verschillende zijner gedichten werden getoonzet, o.a. door Willem van Kalmthout (Nijmegen), Ivo Mortelmans, Rob. Herberigs, Marinus De Jong, Edw. de Kesel, A. Torck, E. H. Fel. van den Bossche, E. P. Hil. Servaes, o.f.m., en E. P. Quirinus, o.f.m.

Voor dit alles zijn wij hem, folkloristen en heemkundigen, zeer dankbaar. Voor dit alles gedenken wij zijn zestigste verjaardag en wensen hem nog vele jaren vruchtbaar leven, gewijd aan de beoefening der volkskunde en der poëzie!

Hier volgt nu zijn

FOLKLORISTISCHE BIBLIOGRAFIE.

A. IN BOEK- OF BROCHUREVORM VERSCHENEN :

1. — **Iersche Zelfstandigheid. Wezen en Strijd.** Verhandelingen van de Algemene Katholieke Vlaamse Hogeschooluitbreiding, 18^e jg., n^r 6, verhandeling n^r 193. Antwerpen, Kiliaan, 1921, 92 blz.
2. — **Met de Belgische pleegouders naar Hongarije. Een reisverslag. 12-22 Augustus 1925.** Averbode, Drukkerij der Abdij, 1926, 208 blz. + 8 ingen. fig. en kaarten. Verscheen eerst in **Averbode's Weekblad**, 16^e jg. (1926), vanaf n^r 17 (25 April 1926) tot n^r 41 (10 October 1926).
3. — **Overzicht over de werkzaamheden van het Algemeen Vlaamsch Hoogstudentenverbond. A. V. H. V. 1919-1929.** Met Voorwoord door F. Wildiers, Inleiding door Dr H. Gravez. Blauwvoet-uitgaven, Leuven, 1929, 35 blz., 11 illustraties. Als buitentitel: « **Overzicht tienjarige werking A. V. H. V.** »
4. — **Albrecht Rodenbach, de wonderknape van Vlaanderen. 1. Rodenbach als jongstudent. 2. De eerste Algemene Studentenbond.** Antwerpen, De Vlijt, 1930, 80 blz. Geïllustreerd.

5. — De Groei en de Bloei van de Artveldefiguur in de Vlaamsche Volksziel. Uitgave van de Bond der Oostvlaamse Folkloristen, Gent, 1938, 108 blz. Geïllustreerd. (Zie « Oostvlaamsche Zanten »).
6. — Met Verbaere (Herman). — Gent en Oost-Vlaanderen. Platen door H. Verbaere en tekst door J. Vermeulen. Gent. Toeristendienst, 1942, in-fol., 4 blz., 16 platen.
7. — Gent, de Schoone. Uitgave van de Toeristische Dienst der stad Gent, 1944, 28 blz. Geïllustreerd met pentekeningen van Herman Verbaere.

B. BIJDRAGEN IN VERZAMELUITGAVEN, PROGRAMMA'S, enz.

1939. Van Deinze naar Gent langs het Cyriel Buyssepad. In « Deinze en het Land van Leie en Schelde », Uitgave van de Kunst- en Oudheidkundige Kring van Deinze, 1939, blz. 97-132. Geïllustreerd.
1945. Hulde aan Artevelde voorgedragen aan den voet van het standbeeld bij de kranslegging op Zaterdag 14 Juli 1945. Tekst van een gedicht, van Joost Wielandt, op losse kaarten te Gent verspreid ter gelegenheid van de Arteveldefeesten 1945.
1946. Bij de herdenking van het honderdjarig bestaan der « Gentsche Feesten ». In Programma der Gemeentefeesten. Gent, 1946, blz. 3-15.
1947. Toontje Verstuyft en de Gentsche Bloemenmarkt, 1772-1947. In Programma der Gemeentefeesten, Gent, 1947, blz. 3-5⁽¹⁾.
1948. Ganda. Geboorteaankondiging (op rijm) van Ganda, het reuzenwicht. Op dubbele kaarten (29×18 cm) rondgestuurd. Gent, 11 April 1948. Verluchting van H. Verbaere.
1948. De Betekenis der acht Gentse Reuzen. In « Programma van de Grote Folkloristische- en Handelsstoet », Zondag, 11 April 1948, Gent, blz. 13 en 15. In hetzelfde programma verschenen ook 3 liedjes van de reuzen : Welkom aan de Reuskes (Carineus en Gorduna), blz. 17; Lied van Graaf Arnulf, blz. 18 (Getoonzet als rondedans voor kinderen door Directeur A. Torck, voor de optocht « Duizend jaar Gent »), Ser Wicman en Lutgardis, of de sage van de Minnemeers, blz. 21.

(1) Mr. J. V. heeft de figuur van Toontje Verstuyft, de stichter van de wekelijkse bloemenmarkt op de Kouter, uit de vergeethoek gehaald door de jaarlijkse prijs voor de mooiste volle-grondplanten op de Kouter te koop gesteld, naar hem te laten noemen.

1949. Resurgam. 'k Wil der bi syn. Roeland die Reuse. Uitnodiging (op rijm) tot de inhuldiging van de reus Roeland op dubbele kaarten (14,18×22 cm). Gent, 6 April 1949. Verluchting en letters van J. Bultynck.
1949. Programma van de Historische Stoet Duizend Jaar Gent Handelsstad, ingericht door het Stadsbestuur met medewerking van de officiële en de vrije scholen van Gent, 1949, 12 blz. (Volledig door J. V. opgesteld).
1949. Het duizendjarig Gent viert feest. In Programma der Gemeentefeesten. Gent, 1949, blz. 3-7.
1950. Burgers en Burgeressen van Gent, goede vrienden, een moment. Proclamatie op losse bladen verspreid bij gelegenheid van het eeuwfeest der Halfvastenfoor op St.-Pietersplein te Gent. 19 Maart 1950. (Naamloos)
1950. Oock ick. Kaerel de Grote, die Reuse. Uitnodiging (op rijm) tot de inhuldiging van Reus Karlemanje op dubbele kaarten (14,18×22 cm). Gent, 15 April 1950. Verluchting en letters van J. Bultynck.
1950. Bij de reuzenommegang uit de Folklore- en Handelsstoet. In Programma. Stad Gent. Folklore- en Handelsstoet. Zondag 16 April 1950, blz. 11-23.
1950. De Gentse Feesten (1950). In Programma der Gemeentefeesten. Gent, 1950, blz. 2-3.
1951. Vragenlijst voor enquête over de reuzen. Cultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen, 1950 (2e band). Gent, 1951, blz. 290-292.
1951. De Lustrumviering der Gentse Reuzen. In Programma. Stad Gent. Grote Folklore- en Handelsstoet. Zondag, 29 April 1951.
1951. De Gentse Feesten van 1951. In Programma der Gemeentefeesten. Gent, 1951, blz. 2-3.
1952. De Ommegang der Gentse Reuzen. In Programma. Stad Gent. Grote Folklore- en Handelsstoet, Zondag 27 April 1952, blz. 13-17.
1952. De Gentse Feesten van 1952. In Programma der Gemeentefeesten, Gent, 1952, blz. 2-3.
1953. Gent en zijn Begijnhoven. Catalogus: Oud Gents Edelsmeedwerk en Chinees Porcelein. Tentoonstelling ingericht door de Vrienden van het Oud-Begijnhof. Gent, 1953, blz. 15-18 (Naamloos).
1953. Gebuurtedekenijen en Folklore. In «Koninklijk Verbond van de Gebuurtedekenijen der stad Gent. Ghent bovenal

hebbe ic u lief. Gulden Jubelviering 1903-1953 », Gent, 1953, blz. 29-44.

1954. Het Cyriel Buyssepap. In « De Leie, Land-Volk-Kunst », N^r 2 der brochurenreeks « Ken Oost-Vlaanderen », Gent, 1954, blz. 67-124. Geïllustreerd.

C. BIJDAGEN IN TIJDSCHRIFTEN, WEEK- EN DAGBLADEN :

Onze Dekenijen. Tweemaandelijks blad.

Orgaan van het Koninklijk Verbond der Gebuurtedekenijen der Stad Gent.

1948. 2^e jg. Het Verleden leeft in ons .. Uit de Geschiedenis der Gebuurtedekenijen. n^r 1 (Jan. 1948), blz. 1 en 5; n^r 5 (Sept. 1948), blz. 2.

Roeland, wij groeten U! n^r 6 (Nov. 1948), blz. 1.

Roeland herboren! (Gedicht) n^r 6 (Nov. 1948), blz. 2.

1949. 3^e jg. Het duizendjarig Gent (Gedicht) n^r 3 (Mei 1949), blz. 1
Het Gentse Volksblazoen n^r 6 (Nov. 1948). Geïllustreerd met reproductie van het blazoen, getekend door H(erman) V(erbaere)⁽¹⁾.

1951. 5^e jg. Wat is een denombrement? n^r 3 (Mei 1951), blz. 2.

1953. 7^e jg. Aan de Gentse Gebuurtedekenijen. Verjaringsvers. n^r 2 (Maart 1953), blz. 2.

Gent en zijn Begijnhoven, n^r 4 (Juli 1953), blz. 2.

De Gentenaar, Dagblad (Gent).

1946. De eerste Regatten te Gent. Honderd jaar geleden. 6-7-1946.

Oostvlaamsche Zanten.

Algemeen Tweemandelijks Tijdschrift voor Folklore.

Mededelingen van de Bond van Oostvlaamse Folkloristen, Gent.

1932. 7^e jg. Een rijmpje van Guido Gezelle, blz. 88.

1937. 12^e jg. Wangebeden en plaagrijmen uit Moerbeke-Waas. blz. 29-30.

Volkshumor op Stad en Land, (addenda) blz. 30.

Holderdebolderiana, blz. 82.

Addenda bij de Bibliografie van Lod. de Vriese, blz. 96.

Kerkpatronen, Bedevaartplaatsen en Devotieoorden in Vlaanderen, blz. 111-117.

(1) Dit artikel met de gekleurde tekening van het blazoen door H(erman) V(erbaere) verscheen eerst afzonderlijk. Formaat 36 cm/27 cm. Formaat tekening 19½ cm/18½ cm. Tekst op de rugzijde.

- Vlaamse Feestopschriften op het Platteland (Schelderode), blz. 127-128.
1938. 13^e jg. De groei en de bloei van de Arteveldefiguur in de Vlaamse Volksziel, blz. 101-208 (200 overdrukken).
Artevelde Herdacht. Feestkantate, blz. 203-208.
Arteveldiana, blz. 229-244.
1939. 14^e jg. Een onopgemerkt spreekwoord van Bruegel, blz. 76-77.
Kinderrijmpjes uit Menen, blz. 81-82.
Uit de Woordenschat der Gentse Kleermakers, blz. 153.
Kerkpatronen, Bedevaartplaatsen en Devotieoorden in Vlaanderen (1ste vervolg), blz. 193-225.
De Reuzen van Gent, blz. 245-246 (met illustratie).
1940. 15^e jg. Nog iets over de Burgemeester en de Gazette van 't Zieklien, blz. 58-62.
Kinderrijmpjes uit Menen (1ste vervolg) blz. 67-71.
Kerkpatronen, Bedevaartplaatsen en Devotieoorden in Vlaanderen (2de vervolg) blz. 81-100.
Oorlogsfolklore. Geen Kerstdag, blz. 107.
Verhalen in Sleuteltaal: 1) Grootalmogendheid, 2) Mijnheer de Procuratus, blz. 131-135.
1941. 16^e jg. Verhalen in Sleuteltaal: 3) Mijnheer de Prograde (Gent), 4) Mijnheer de Papelade (Gent), 5) Mijnheer en mijn God, 6) 't Verhaal van Geloude (vervolg), blz. 31-34.
De Minnemeers te Gent, blz. 79-107.
De Minnemeers-Minne (gedicht), blz. 107-111.
Volkshumor op Stad en Dorp, blz. 160.
Giften aan het Museum voor Folklore, blz. 184.
Nog over de Minnemeers te Gent, blz. 194-213.
1942. 17^e jg. Toponymische Heelkunde, blz. 109
De Sint-Pietersviering in Oost-Vlaanderen, blz. 145.
Kerkpatronen, Bedevaartplaatsen en Devotieoorden in Vlaanderen (3e vervolg), blz. 197-214.
Ook ergens in België, blz. 234.
1943. 18^e jg. Kerkpatronen, Bedevaartplaatsen en Devotieoorden in Vlaanderen (4e vervolg), blz. 49-60.
Twee Tentoonstellingen te Gent: 1) De Mariatentoonstelling bij de Paters Discalsen. 2) Volksprenten en Volksbeelden, vroeger en nu, in het Museum van Sierkunst, blz. 116-117.

Een onbekend Dokument over het Kinderen Alijns-Hospitaal, blz. 121-125.

1944. 19^e jg. Plaag- en Spotrijmen op Persoonsnamen, blz. 14.
In Memoriam Griffier Georges V. van Loo, blz. 22.
In Memoriam Apotheker Pol Stepman, blz. 22.
Kinderrijmpjes uit Menen (2e en 3e vervolg), blz. 38-45;
66-68.
Oorlogsfolklore . Slechte Tijd. Textielschaarste, blz. 23-24.
Een voordeel bij Luchtalarm. Stadsverduistering, blz. 75.
O, die Spriet! Raadsel, blz. 76.
Kerkpatronen, Bedevaartplaatsen en Devotieoorden in Vlaanderen (5e vervolg), blz. 82-97.
1946. 21^e jg. Twee Weerspreuken, blz. 16.
In Memoriam Mevr. Wwe Hipp. Van den Abeele, blz. 43.
Oorlogsfolklore : 1) Mossels en friten op zijn Italiaans. De Passieve Luchtbescherming. Britse humor, blz. 46.
2) Gevolgen van 't slechte brood. Geheime wapens. Gentenaars bij Luchtalarm, blz. 89.
3) Handgranaten. Zwangere vrouwen gaan voor, blz. 90.
4) De na-oorlog, blz. 138.
Rijmraadsels, blz. 62.
Gentse Gezegden en Liedjes, blz. 82.
't Kruisteken nà de pap (uit Lo-ten-Hulle), blz. 84.
Gents Bijgeloof, blz. 84.
Moderne Volksgeneeskunde (Menen), blz. 85.
Kermisgenoegens uit vroegere dagen (Wenduine), blz. 86-87.
Twintig dieren als Weerprofeten, blz. 86-87.
Rec. Teeuwen O. E. S. A. (P. Norbertus) en De Kesel (Gustaaf) - Sint Nicolaas van Tolentino, Gent, 1946, Blz. 136.
Tien Weerspreuken, blz. 137.
1947. 22^e jg. De Gentse Bergen (Gedicht), blz. 11-20.
In Memoriam Louis Beirens, blz. 24.
In Memoriam Mevr. Ern. De Pue, blz. 24.
De Soldaterie te Gent, blz. 32.
Kerkpatronen, Bedevaartplaatsen en Devotieoorden in Vlaanderen (6e vervolg) blz. 33-44.
Rec. O'Flanders (A). Van Sinte Brigida (De Ierse), Beschermster van Stal en Neerhof, 1946. Blz. 46.
Wat is de liefde (Volksrijmpje, Wetteren), blz. 78.

- Volksrijmpje uit Balegem, blz. 79.
 Afdoende Remedie tegen tandpijn (Gent), blz. 79.
 Weervoorspellers (Gent), blz. 79.
 Herberggebruiken. (Zeveneken en Gent), blz. 79.
 Een Gentse sage. De Schat van d'Engelse Nonnen, blz. 105.
 In Memoriam Mevrouw C. Debaive, blz. 108.
1948. 23^e jg. Kinderdeuntjes uit Mariakerke (Gent), blz. 6.
 Drie en dertig Dieren als weerprofeten, blz. 15-19.
 Primussen te Gent, (Feestopschrift), blz. 54.
 Rec. Van Gaver (J.) — De Banmolens van Harelbeke door de eeuwen heen, 1947. Blz. 55.
 Een Raadsel (Vlo) (Menen), blz. 79.
 40 Kalenderspreuken, blz. 83-86.
 XXV Volksspreuken en Volksgezegden uit Menen, blz. 133-135.
 Plechtige inhuldiging van de sektie voor likeurstokerij en wijnhandel (Van Thorenburgh-Mestdagh) Museum voor Folklore, blz. 139-143. (met openingsrede blz. 140-143 van Mr. J. V.).
 Enkele Volksnamen van Planten (Menen), blz. 144, 160.
 Feestopschriften op het Vlaamse Land (Baasrode), blz. 158.
1949. 24^e jg. Kinderrijmpjes uit Balegem, blz. 35.
 Kinderrijmpjes uit Menen (4e vervolg) blz. 35-36.
 Kerkpatronen, Bedevaartplaatsen en Devotieoorden in Vlaanderen (7e vervolg), blz. 46-54.
 Inhuldiging van de tentoonstelling «Pijp en Tabak» en eerste Rokersprijskamp, blz. 161-169 (met openingsrede blz. 161-164 van Mr. J. V.).
1950. 25^e jg. Volkshumor op Stad en Dorp, blz. 8.
 Hoe heten onze Reuzen? Proeve van Inventaris, blz. 21-32.
 Twee Gentse Gezegden over 't Weer. Blz. 47.
 XXV Volksspreuken en Volksgezegden uit Menen (vervolg), blz. 51.
 Lievevrouw-Coopman jarig, blz. 66.
 In Memoriam Oscar Verburgt, blz. 72.
 Bijgeloof op 't Vlaamse Platteland in de 17e eeuw, blz. 102-104.
 Oorlogsfolklore. 't Straatje van Olievetten, blz. 157.
1951. 26^e jg. Rec. Defraye (Leon) en Simoens (Leo) — Onze Heiligen in kerk en kapel. I. Bisdóm Brugge. 1950, blz. 45-46, 76.

Gentse Volksnamen van straten en plaatsen, blz. 66-68.
Gents Bijgeloof. Gedraaid lint, blz. 85.
Nog XLVI Kalender- en Weerspreuken, blz. 86-89.
St.-Pietersviering te Gent, blz. 99.
De Bond der Oostvlaamse Folkloristen viert zijn zilveren jubileum, blz. 108-120. (Met openingsrede (blz. 108-110) en gelegenheidsgedicht (blz. 119-120) van Mr. J. V.).
Feestopschriften op het Vlaamse Platteland (Mendonk), blz. 144.

1952. 27^e jg. In Memoriam Henry Bernard de Tracy, blz. 17.
Museum voor Folklore. Aanwinsten, blz. 23, 72 en 98.
In Memoriam Edmond Victor De Wilde, blz. 75.
In Memoriam Jules De Pue, blz. 99.
In Memoriam Frans de Coster, blz. 99.
Feestopschriften op het Vlaamse Platteland, (Oostakker) blz. 152.
Voor het « Osschaart »-dossier, blz. 153.
1953. 28^e jg. In Memoriam Remi Nachtergaele, blz. 20.
Een dozijn Weerspreuken, blz. 27.
De Musea voor Folklore, blz. 55.
In Memoriam Heliodoor J. Verburgt, blz. 56.
Rec. Simoens (Leo) — Onze Heiligen in kerk en kapel. 2. Bisdóm Gent (1953), blz. 85-87.
Nog over Lode Lievevrouw Coopman, blz. 101.
In het Museum voor Folklore. Uilenspiegelvrienden op bezoek. Blz. 149.
Gentse Typen. Nog iets over Siesken, de Gistmarchand, blz. 103-104.
In Memoriam Karel Eugeen Famelaer, blz. 182.
1954. 29e jg. De Tentoonstelling « Oud Kinderspeelgoed », Gent. 1953. Blz. 52-54.
In Memoriam Mevr. N. Van den Bossche, blz. 78.
In Memoriam Mevr. W. F. Nowé, blz. 145.
Volksremedie tegen het spruw der kinderen (Gent), blz. 111.
Volkstaal : Ellekötter, Canadees-fakteur, blz. 111.
Museum voor Folklore. Aanwinsten, blz. 192.
1955. 30e jg. De Nieuwjaarskaarten van de bode van de Gentse Dierentuín, blz. 35-43.
Kalender- en Weerspreuken, blz. 46.

Oost-Vlaanderen.

Tweemaandelijks Tijdschrift van de Federatie
voor Toerisme in Oost-Vlaanderen

1955. 4^e jg. Waarom noemt men de Gentenaars Stropdragers?
n° 1, blz. 14.

Toerisme (nu De Toerist).

Halfmaandelijks Orgaan van de Vlaamse Toeristenbond.

1929. 8^e jg. De Ronde Torens van Ierland. N° 1 (1 Jan. 1929), blz. 14. Geïllustreerd.
De « Sackville Street » te Dublijn. N° 4 (15 Febr. 1929), blz. 74. Geïllustreerd.
« Dublin Castle » en Montjoy. N° 10 (15 Mei 1929), blz. 218-220. Geïllustreerd.
« College Green » te Dublijn. N° 19 (2 Oct. 1929), blz. 435. Geïllustreerd.
1930. 9^e jg. Killiney-Hill. N° 1 (1 Jan. 1930), blz. 21-23. Geïllustreerd.
Oberammergau ... zonder het passiespel. N° 9 (1 Mei 1930), blz. 220-222.
Het schiereiland Howth. N° 5 (1 Maart 1930), blz. 116-118. Geïllustreerd.
Rodenbach's levensreis door Vlaanderen. Wat te Roeselare en te Leuven aan hem herinnert. N° 18 (15 Sept. 1930), blz. 446-449. Geïllustreerd.
1931. 11^e jg. Een simpel reisje Antwerpen-Den Haag. N° 5 (1 Maart 1931), blz. 132-134.
De Iselberg bij Innsbrück. Een nationale bedevaartplaats voor de Tirolers. N° 15 (1 Aug. 1931), blz. 437-440. Geïllustreerd.
Van Innsbrück naar Salzburg. N° 21 (1 Nov. 1931), blz. 631-634.
1934. 13^e jg. Gentse Proat. N° 15 (16 Aug. 1934), blz. 596-597.
Intermezzo ter Sinter Goelen. N° 17 (1 Sept. 1934), blz. 645-647.
1935. 14^e jg. Onze Wolken (Gedicht). N° 8 (16 April 1935), blz. 308.
Salzburg en de « Sankt Peter ». N° 18 (16 Sept. 1935), blz. 718-719. Geïllustreerd.

1936. 15^e jg. De Centrale Gevangenis te Gent. N^r 17 (1 April 1936), blz. 234-236, blz. 302. Geïllustreerd.
Gent, vóór 65 jaar, door een Engelschen bril gezien. N^r 19 (1 Okt. 1936), blz. 687-691.
1937. 16^e jg. Het Gebouw van de Koninklijke Vlaamsche Akademie te Gent. N^r 1 (1 Jan. 1937), blz. 21-30. Geïllustreerd.
Van « Stationskruiers » en nog wat. N^r 18 (16 Sept 1937), blz. 758-759.
Vlamingen, viert in 1938 Artevelde! N^r 21 (1 Nov. 1937), blz. 853. Geïllustreerd.
1938. 17^e jg. Jacob van Artevelde. Bij de 600e verjaring van zijn « Staatkundige » geboorte. Bij de 75e verjaring van het oprichten van zijn standbeeld. N^r 1 (1 Jan. 1938), blz. 10-22. Geïllustreerd.
Het Gentsche Openluchtspel. N^r 6 (16 Maart 1938), blz. 171-172. Geïllustreerd.
Florimond Van Duyse door den V. T. B. gehuldigd. N^r 13 (1 Juli 1938), blz. 359-363. Geïllustreerd.
1939. 18^e jg. Een reis van Alexander Dumas door ons land in 1838. N^r 21 (1 Nov. 1939), blz. 808-812.
1940. 19^e jg. Bij Filips van Artevelde's zesde Eeuwgetij (1340-1940). N^r 14-15 (1 Nov. 1940), blz. 390-398. Geïllustreerd.
Over Hugo Verriest, 1840-1940. N^r 19 (16 Dec. 1940), blz. 518-522. Geïllustreerd.
1945. 24^e jg. Dieven en Devotie langs de Leie. De Kapel « Het Putje » te Maltebrugge. N^r 3 (April 1945), blz. 21-28.
1946. 25^e jg. Het Gerechtshof te Gent. N^r 19 (1 Okt. 1946), blz. 157-161 en N^r 20 (16 Okt. 1946), blz. 165-169. Geïllustreerd.
1949. 28^e jg. Bij de 500e verjaring van de Gentse Fonteine. N^r 1 (1 Jan. 1949), blz. 1-6. Geïllustreerd.
Gent. N^r 10 (16 Mei 1949), blz. 249-253. Geïllustreerd.
Beide artikels verschenen ook in **De Autotoerist**, 2^e jg.
1950. 29^e jg. Nog het huis van Jacob van Artevelde. N^r 10 (Arteveldenummer) (15 Mei 1950) blz. 308-312. Geïllustreerd.
Artevelde's wedergeboorte in de Volksziel. Idem, blz. 312-319. Geïllustreerd.
Beide artikels zijn ook verschenen in **De Autotoerist**, 3^e jg., n^r 10, blz. 428-432 en blz. 432-439.
1953. 32^e jg. De Vaandrig van Gent. N^r 15 (1 Aug. 1953), blz. 475-479. Geïllustreerd. Verscheen ook in **De Autotoerist**, 6^e jg.
De boekbesprekingen in Toerisme (De Toerist) werden niet vermeld.

De Belleman.

Orgaan van het Davidsfonds, Leuven.

1938. 7^e jg. Wij vieren Artevelde, staatsman en diplomaat. N° 3 (Aug. 1938), blz. 73-76. Geïllustreerd.

Het Volk, Dagblad (Gent).

1947. De Betekenis der Gebuurtedekenijen der Stad Gent. 23/2 en 23/2/1947.

De Vrouw in Middenstand en Burgerij.

Maandblad (Brussel).

1954. 4^e jg. Mariale Folklore in de Meimaand. N° 5 (Mei 1954), blz. 23-24 (Ondertekend J. V. M.).

J. Vermeulen heeft verder medegewerkt aan :

- 1) Programmaboekje van het 8^e Groot-Nederlandsch Studentencongres te Gent (Maart 1923).
- 2) Idem van het 9^e Groot-Ned. Studentencongres te Leuven (April 1924).
- 3) Idem van het 10^e Congres te Leiden (April 1925).
- 4) Idem van het 11^e Congres te Gent (April 1926).
- 5) Idem van het 12^e Congres te Wageningen (April 1927).
- 6) Idem van het 13^e Congres te Leuven (Maart-April 1928).
- 7) Congresgids van het 15^e Dietsch Studentencongres te Gent (April 1930).
- 8) Gentsche Studentenalmanak voor het jaar 1930.

Aan de verzameluitgaven :

- 1) Voortrekkers van den Nederlandschen stam (Uitgave van de Maatschappij voor Goede en Goedkope Lectuur. Amsterdam. 1925).
- 2) Winkler Prins' Algemeene Encyclopedie, 5^e druk (1934), 5^e deel (Damhoudere. Joost de).
- 3) Gent. Geïllustreerde Gids (Uitgave van de Commissie van Monumenten en Stadsgezichten. Gent. 1949).
- 4) Letterkundige Almanak uit het Land van Leie en Schelde (1955).
- 5) V.T.B. Jaarboek Groot-Gent (1938, 1950).

Aan de volgende tijdschriften :

- 1) Averbode's Weekblad (1926).
- 2) De Blauwvoet (Maandblad) (1929, 1930).
- 3) The Catholic Herald (Weekblad, Londen) (1921).
- 4) De Dietsche Gedachte (Maandschrift) (1930).
- 5) Dietsche Warande en Belfort (Maandschrift) (1922, 1929).
- 6) Geloof en Wetenschap (Maandschrift, Gent) (1926, 1927, 1928).
- 6) De Gentenaar

(Dagblad Gent) (1946). 7) Gudrun (Maandschrift) (1930). 8) Hochschule und Ausland (Maandschrift, Charlottenburg) (1926). 9) Internacia (1930). 10) Jong Dietschland (Weekblad) (1927, 1928, 1929, 1930, 1931). 11) De Klauwaert (Weekblad) (1931). 12) The Manchester Guardian (Dagblad) (1930). 13) Muziekwarrande (Maandschrift, Brussel) (1926). 14) Onze Jeugd (Maandblad, Gent) (1922). 15) Ons Leven (Maandblad, Leuven) (1923, 1924, 1925, 1927, 1928, 1930, 1938). 16) Onze Dekenijen (1948, 1949, 1951, 1953). 17) Onze Opera (Orgaan van de Vrienden van de Vlaamsche Opera, Gent) (1938). 18) Oostvlaamsche Zanten (1932, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955). 19) Oost-Vlaanderen (1955). 20) Pogen (Maandschrift der Jonge Gedachte in Vlaanderen) (1923). 21) Portugal-Belgique (Revue des Intérêts Luso-Belges, Brussel) (1952). 22) Rechtskundig Tijdschrift (1927). 23) De Schelde (Dagblad, Antwerpen) (1929, 1930). 24) 't Sneeuwkllokje (Maandblad voor Dienende Meisjes, Gent) (1946, 1947, 1948, 1950, 1951). 25) De Standaard (Dagblad, Brussel) (1938, 1939). 26) De Stem uit België (Weekblad, Londen) (1916, 1917, 1918). 27) Süd-deutsche Monatshefte (1929). 28) De Straal (Weekblad, Detroit U. S. A.) (1925). 29) Den Uyl (Studentenblad van het A.V.H.V., Gent) (1929, 1930). 30) De Taalgrens (1930). 31) Toerisme (nu De Toerist) (1929, 1930, 1931, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1945, 1946, 1949, 1950, 1953) 32) Sottegensch Nieuws (Maandblad v. V.T.B. Zottegem) (1930). 33) Het Vlaamsche Land (Weekblad, Antwerpen) (1921). 34) Vlaanderen (Weekblad) (1922, 1923, 1928, 1929). 35) Het Volk (Dagblad, Gent) (1947). 36) De Voorwacht (Weekblad, Gent) (1930, 1931). 37) De Vrouw in Middenstand en Burgerij (Maandblad, Brussel) (1954). 38) De Belleman (Leuven) (1938).

Onuitgegeven werken :

Onder pseudoniem **J o o s t W i e l a n d t** de volgende gedichtenbundels : Huis en Vereniging (Gelegenheidsgedichten) (1911-1955); Vlaamsche Refreinen (1925-1930); Akwarellen (1927-1929); Driemaal Zeven (Studentikoze en andere Lieder) (1926-1938); Kleine Krans om 't Kinderjaar (1929-1939); Gentse Refreinen (1944); Gentse Sagen en Legendes (1946); Reuzenrijmen (1940-1955). Drakevaar en Dulle Griet (Folkloristisch epos) (1944-1954).

In voorbereiding :

Onze Vlaamse Reuzen; Straatnamenboek van Gent.

F. VAN ES

Keur uit de Gentse Gedichten
door
Joost Wielandt

I. Uit : KLEINE KRANS OM 'T KINDERJAAR.

SINTERKLAASFEEST.

Als Sinterklaas op reize gaat
Van uit zijn hoge hemel,
Dan licht hem langs die steile straat
Der sterren blij geschemel.
De Sint zit op zijn witte paard,
Met al zijn wijgewaden,
En van zijn kruis een gouden klaart'
Valt op de wolkenpaden.

Daarachter stapt zijn ezel aan,
(En Nicodemus mede),
Met mars en manden zwaar belaân
Vol spul en zoetigheden.

De Heil'ge Man maar eens logeert
Op 't einde van de bane.
De laatste nacht hij steeds passeert
Bij 't vriendjen uit de Mane.

In Jantje's schuur hij stalt en stelt
Een deel van zijn bagage,
En spoedig hij dan verder snelt
Met zijne zwarte page.

Heeft ie zijn korven leeggehaald
Voor Pauwel, Piet en Toontje,
Met verse waar een engel daalt
Bij 't eerste telefoontje.

Pas op ons daken aangeland
Gaat eerst Hij inspecteren
Of Pol en Jet en Ferdinand
Hun lessen wel goed leren.

- « Zijn al de kinders braaf geweest? »
« Moet ik geen klachten horen? »
« En heeft niemand het kattebeest
Geknepen in zijn oren? »

— « O, neen, Menere Sinterklaai,
Kom maar gerust eens kijken;
De kinders zijn hier alle fraai,
Dat zal U spoedig blijken !
Hier past geen roede of martinee,
Ge zult niet moeten kijven.
Geen koppigheid en moet ge er, nee,
Geen kwade geest verdrijven !
Kijk, in de schouw staan al de schoên
Met wortels, hooi en rape;
Onz' kinders hebben met fatsoen
Voor d'ezel van uw knape
En voor uw paard alvast bereid
Dat smakelijk soepeetje;
En 't briefken dan er bij geleid
Van Liesken en Reneetje ».

En Sinterklaas, die goeie man,
Tevreên om 'al die zorgen,
Begint zo waar te delven dan
In wat er zit geborgen
In zijne korf vol lekkergoed
Vol speelgerief en boeken,
En zal uit zijnen overvloed
Voor ieder ietwat zoeken.

Ai, 's morgens wordt er niet getalmd
Maar vlug 't bed uitgegleden !
En fluks het door de kamer galmt :
« Ei, Klaas die heeft gereden ! »
Ons Liesje wiegt haar nieuwe pop
Al douw - deri - dodouwen;
Kijk, Pieter streelt zijn paardje's kop
En Toontje is al aan 't bouwen.

En door de zwarte, donk're schouw,
Waarlangs Hij is verzonden
Daar pas zo naar zijn hemelgouw,
Wordt luid Hem nagezonden :
« Wij danken wel U, Sinterklaas,
En wensen U goe reize,
En hopen dat ge 't volgend jaar
Nog eens op ons zult pei'zen ! »

(1929).

DE KERSTEBOOM.

De kinderkes die dromen,
Als Jezuken gaat komen,
Zo'n goddelijke droom;
Ze zien hun blij gezichtjes
Al bij de vele lichtjes
Van hunne kerstmisboom.

Hoe schoon toch al die bollen —
Die ronde, spitse en holle,
Alvormig van fatsoen —
Wat schitt'ren zij en schingen
Met al die zilvren dingen
Op 't donker dennegroen !

En daar in top, de sterre,
Die kwam al van zo verre
Naar Bethlehem gegaan,
Tot dat zij daar in 't donker
Met al heur fel geflonker
Op 't stalleken bleef staan.

Gewis, zijn 't englenvingers
Die weefden al die slingers
Van zilver en van goud,
Die sponnen 't warregaren
Der frele feeënharen
Alover 't sparrenhout.

Nu staat daar met zijn kralen
De kersteboom te pralen :
Eén flikk'rende trofee;
En op de platte vlakken
Der dennebometakken
Vlokt dikke, witte snee !

De lichten nu geloken,
De keersekens ontstoken;
Daar slaat het middernacht.
Laat nu de sterren spritsen,
De wonderkaarsen flitsen;
't Mysterie vroom herdacht !

En, kijk, hoe dat daaronder
Van 't grote Kerstdagwonder
Staat 't schamel kribbekijn;
Wijl in de gloed der lichtjes
Begroeten blij gezichtjes
Het Jezuskindekijn.

Wat ligt het daar nu warmpjes
En opent wijd zijn armpjes
Naar al wie komen wil,
Want 't bracht als boodschap mede:
« Aan alle mensen vrede
Die zijn van goede wil ».

(1938-1939).

NIEUWJAARSAVOND.

Is 't weer eens nieuwejare
Dan is 't ook kerremis,
En zitten we al te gare
Rond feestelijke dis.

Kalkoenen en konijnen
Die moesten in de pot,
En ook de vette zwijnen,
Die knorden in hun kot!

Dan komen op de tafels
Door elkeen blij begroet,
De goudgebakken wafels
Zo geurig en zo goed.

Dan wordt, als d'oudren deden,
Van 't oud in 't nieuw gekaart.
't Zijn oud' geplogenheden,
Die zijn 't bewaren waard.

Geen tijd nu meer verloren,
Het oude jaar is uit,
En 't nieuwe, dat geboren,
Moet feest'lijk ingeluid.

Komt, laat de glazen klinken —
't Slaat twaalven op de klok —
En laat ons vrolijk drinken
Een eerste, vrome slok.

« Goe Nieuwjaar, kristen mensen,
Goe Nieuwjaar in de Heer,
Vervull' Hij al uw wensen
En mogelijks nog meer! »

(1938).

DRIE KONINGEN TE PEERDE.

Drie Koningen te peerde,
Drie Koningen galant,
Vol waardigheid en weerde
Die kwamen uit het land
Van palmen en van dadels,
Van perzik en kaneel,
Ze reên op zilvren zadels
Met mantels van fluweel

Die hadden 't nieuws vernomen
Door 't wonder sterrelicht,
Dat 't Kindje was gekomen,
Het langbeloofde wicht,
Dat, volgens hunne boeken,
Was God, Emmanuel;
Dies gingen zij hem zoeken
In 't land van Israël.

Mysterie! Wie ze zochten,
Die vonden ze in een stal!
En wat ze medebrochten
Dat schonken zij hem al:
Hun wierook, goud en myrrhe,
Hun hart ook gans daarbij;
Ze wou'n het graag verliezen
Voor Jezus, deze drij.

Het Kindeken, dat lachte ;
Maria, die zei : Dank !
Sint Jozef stond er bachten :
« We hebben wij, pertank,
Aan niemand kond gelaten —
Zo dacht de vrome man —
We zijn hier gans verlaten,
Hoe komen die hier an ? »

« Doch, midden onz' miserie,
Is 't toch een schone troost
Te zien hoe hoge heren
Hier komen uit den Oost
Om 't Kindekijn t' aanschouwen
Bij zulke schamel liên
En aan de Lieve Vrouwe
Wat lafenis te biên. »

De ster was al verdwenen
Toen Jozef buiten kwam,
De zon scheen allenthenen
Op 't land van Bethlehem;
Daar werden reeds de tenten
Der Wijzen, op het veld
Door bruine en bronzen venten
In reken opgesteld.

Ook 't Kindje kwam eens kijken
Op moeders zachten erm
Naar tenten, touw en tijken,
En 't bonte biegezwerm,
Naar al die blijde kleuren
Van drijver en soldaat,
Naar 't ongewoon gebeuren
Daar buiten op de straat.

En toen ze 't vaarwel kusten,
Voor immer en altijd,
Lag stillekens te rusten
Dat Kind gebenedijd.
Drie koningen te peerde
Gelukkig en kontent,
Drie koningen, die keerden
Weer naar den Oriënt.

(1942).

DE KLOKKEN VAN ROME

De klokken, ei, van Rome nu
De klokken die gaan komen nu!
Allélujah, den Lieven Heer!
En dra zijn daar de klokken weer!

Van bim, bam, bom, bam, beiere!
De klokken leggen eieren;
Van Rome komen regelrecht
Zij vlugger dan kan zijn gezegd.

De pastor die zingt gloria,
De klokken slaan victoria;
En leggen dan, met veel fatsoen,
Hun lading neer in 't lente-groen.

De klokkeklepels zwaaien fel,
De klokkewanden zaaien wel
In hof en tuin en over 't land
Veel eiers voor de kindermant.

De klokken zijn uit 't Vatikaan
Terug nu bij hun tikkenhaan
Zij voelen zich zo jong en fris,
Omdat het weer eens Pasen is!

Ze hangen, als ze hingen daar,
De toren in tot 't volgend jaar,
En luiden, naar 't hun zending is,
Gedienstig voor elk lof en mis.

* * *

O, bronzen klokken, vol en klaar,
Die zinget blij, met Canteclær,
De nachten uit, de morgen in,
Van elken dag het vroom begin.

O, zingt toch elke morgen, zeg,
Ons lijden en ons zorgen weg;
Brengt blijdschap, vreugde in ons gemoed,
En maakt ons alle dagen goed!

Dit hopen en dat vragen wij,
Dit wensen en dat wagen wij
U te verzoeken, klokken teer,
Die komet nu van Rome weer.

Ge vloogt gij over de Alpenrij'n
De Gothard en den Apennijn,
Binst dat we zaten in de as
Omdat het hier nog Vasten was,

Naar Rome toe, die heil'ge stad,
Waar gij toch, klokken, veilig zat
Terwijl g' ons liet uw torenspil
Zo stom als 't kon en koud en kil.

Nu brengt gij ons de vrede, ja,
De vreugde en het allélujah,
Omdat, o schoon geheimenis,
De Kristus weer verrezen is.

Gij, klokken, geeft weer ruchtbaarheid
Aan die verheven vruchtbaarheid,
Aan 't leven dat uit Kristus' dood
De nieuwe mensheid binnenvlood.

(1939)

PROCESSIE.

De vlaggen staan gestoken,
De tronen opgericht,
De kaarsekens die roken
Al knersend in het licht.

Een geur van groene kruiden
Loopt langs den ommegang,
En kerkeklokken luiden
Hun hoogste zegezing.

Onz' Here die mag komen,
De wegen zijn gereed,
En vrome mensen zomen
De weg van 't Heilig Schreed.

Daar komt met haar flambouwen,
Met kruis en vlag en vaan
En 't beeld der Lieve Vrouwe
De schoon' processie aan.

Met maagdekens, die zaaien
Veel bloemen op het pad;
Met knapen, die fier zwaaien
Het walmend wierookvat.

Rond oude beelden stappen,
Devoot'lijk met hun keers,
Der vrome broederschappen
De biddende confrereers.

Bij lichten en kazuifel
En plechtig parament
Naart, onder gulden luifel,
Het Heilig Sakrament.

De hoofden worden vaardig,
En knieën, neêrgekromd
Als 't Heilig en Hoogwaardig
Voorbij de mensen komt.

En boven 't bont gewemel
Van wimpels en pennon
Straalt in de blauwe hemel
Een glorierijke zon.

(1939).

EERSTE HEILIGE COMMUNIE.

I

In het hartje
Van Lutgartje (1)
Tempelken van Onzen Heer,
Daalde heden
God aanbeden
Jezus, voor den eersten keer.

(1) Nicht van de dichter.

« Voor vandage,
Dag der dagen,
Voor Uw komst, O Jezus, dank!
'k Blijf Uw vrindje,
God'lijk kindje,
Heel mijn verder leven lang!

Zie, mijn huisje,
Smet geen pluisje,
'k Heb het schoon gemaakt voor U!
Zet U neder,
Jezus teder,
Mag ik ook wat vragen nu?

Wil bewaren
Van gevaren
Hen die 'k toch zo gaarne zie,
Albehoeder,
Vader, moeder
En mijn zus, die kleine bie.

Ook een kruisken
Over 't huisken
Waar ge kwaamt nu op bezoek;
't Is nu 't uwe,
't Blijve 't uwe,
Zo mijn zielken, rein en kloek.

(1935).

IV

Ons Kristientje, (1)
Jezus' vriendje,
Mocht vandaag voor d' eerste keer
Vol verlangen,
Blijde ontvangen,
In heur hartje Onz' Lieve Heer.

« Om die spijze,
Sprak ze lijze,
« Zeg ik U, mijn Jezus, dank.
Als vandage,
Mag ik vragen,
Blijv' mijn zielken blijde en blank ».

(1) Nicht van de dichter.

« Zegen vader,
En te gader
Moeder ende zusjes mijn.
En laat verder,
Goede Herder,
't Spoedig weer toch vrede zijn ! » (2)

(1943).

SLUITERKENS DAG (Sint Thomas).

- Ei, joep ! Daar slaan de sloten !
En moeder die zit vast,
De kelder ingesloten,
Gethomast en verrast !
- « Tok ! Tok ! Laat mij toch buiten
Ik kan hier niet meer uit !
Tok ! Tok ! Gij, klein' schavuiten,
Die m' in de kelder sluit ! »
- « Zeg, Thomas, eerst wat geef je
Om weer verlost te zijn ?
Want geef je niets, dan bleef je
Gevangen, Moederkijn ! »
- « Hoe durfde gij wel vragen
Wat ik u geven zal ?
Ge krijgt een pak met slagen
En anders niemendal ! »
- « Gesloten blijft de deure
En laat u niet meer uit !
Een schildwacht staat er veure
En wacht op uw besluit !
En voor de tweede male :
Wat geeft ge, vragen wij ?
Want geeft ge niemendale
We laten u niet vrij ! »
- « Wel, heb je van ze leven,
Die kleine stouteriks !
Nen « spek » zal ik je geven,
Maar verder krijg je niks ! »

(2) Geschreven in volle oorlogstijd, jaar 1943.

- « Tok! Tok! Ten derde male
We zijn nog niet voldaan!
Ge moet iets meer betalen
Wilt gij nog hier vandaan! »
- « Gij grote deugenieten,
Ge zwaait nu wel de plak;
't Begint me te verdrieten,
'k Beloof nen koekebak! »
- « Daar hebt ge wel gesproken!
U, Thomas, danken wij! »
De deure wordt ontloken
En moederken is vrij!

(1939).

DE ZEVEN DWERGJES.

Zeven dwergjes zaten
Op een bomestam,
En de baasjes aten
Hunne boterham.
Vóór hun knusse woning
In het berkenbos,
Stond een pot met honing
Midden op het mos.

Zes konijntjes kwamen
Kijken onverveerd,
Want ze waren samen
Hier geïnviteerd;
Voor die lieve keuntjes
Lag er sappig groen:
Moe kon met heur zeuntjes
Daar heur best aan doen!

Op hun doò gemakken,
Bei de sprieten uit,
Slopen er vijf slakken
Stillekens vooruit.
Kijk, onz' kleine rakkers

— Dat was toch wel net —
Hadden voor die stakkers
Slade op zij gezet.

Vier schoon distelvinkjes
Met een rode borst,
Kregen kruimelinkjes
En wat van de korst.
En die veugeljongen
Dan, uit pure pret,
Voor onz' baasjes zongen
Dankbaar een kwartet.

Drie eekhoortjes daalden
Uit 'nen hogen den;
De kabouters haalden
Eikeltjes voor hen.
't Werd in 't bos een feestje,
Lijk in een salet;
En hier voor elk beestje
Werk'lijk een banket.

Nog twee tortelduifjes
Met het teder hart,
Kregen van de kluijjes
Passend elk hun part.
Dwergjes en konijntjes,
Slakken, vink en duif
Met onz' eekhoorns fijntjes
Hielden daar een fuif.

Maar

Daar

Bij toeval kwam één verken
Al door het bos gegaan,
En bij de blanke berken
Was 't met de pret gedaan:
De baasjes gingen werken,
De beestjes trokken d'r uit.
Dat deed dat éne verken
Met zijne lange snuit!

Uit!

(1938).

II. Uit : « GENTSE REFREINEN »

ONZE DRAKE.

Hoog, boven op de toren
Van 't Belfort staat, te Gent,
De drake fier te gloren
In 't blauwe firmament;
Daar schittert als een sterre
Hij aan de hemeltrans
En is, van heinde en verre,
Een baken ons zijn glans.

Zijn vurige ogen dringen
Gedurig door de locht,
Gereed om te bespringen
Wie ons bedreigen mocht :
Hij is de hoge zorgër,
De waker op de stad,
Op bodem, borcht en borger,
Op Gent, zijn grote schat.

Die gulden bloem van glorie,
Die boven 't Belfort bloeit,
Met leven en historie
Van Gent is zo vergroeid,
Dat thans derzelver stede
Voor elkendeen, gewis,
De draak haar onbestreden
Hoogsteigen waarmerk is.

Een heer eens, hoog en nobel,
Bracht ons dat lieve dier,
Zei men, uit Kostenobel
Als oorlogsbuit naar hier.
Dit sprookje is niet onaardig,
Lijk alle sprookjes, maar
Toch blijft de draak volwaardig
Geboren Gentenaar !

Filips van Artevelde,
Uit 't roemrijke geslacht,
Zag, met veel and're helden,

Hoe men naar boven bracht
Voor 't eerst op onze toren
Deze eed'le reuzegom,
Die 't lot heeft uitverkoren
Tot Gents palladium.

Als hij was aangekomen
En op zijn spille zat,
Dan gingen aan het brommen
De torens al der stad
En droegen veel trompetten,
Hoogop tot in de wolk,
Die zij aan 't dreunen zetten,
't Gejubel van het volk.

Vanaf zijn installatie
Volvoerde onze draak,
Met zwier steeds ende gratie,
Zijn hoogverheven taak;
Men kwam uit verre streken
Naar 't Gentse wonder zien,
Waarvan men hoorde spreken
Zo lovend vele liên :

« In gans de Kerstenhede
Was er geen tweede stad,
Die zo, verguld op snede,
Een drakegom bezat;
Die, jaren menigvuldig,
In vrede en oorlogstijd,
Gedurig en geduldig,
Tot dienen was bereid. »

Zo staat hij nu zes eeuwen
Reeds op zijn Belforthorst,
En regenvlaag noch sneeuwe,
En zonnebrand noch vorst,
Noch wind ooit heeft verhinderd
De waker in zijn werk,
Die steeds maar onverminderd
Zijn zending deed in 't zwerk.

Zeer jong hem toegewezen
Werd die vertrouwenspost.
De drake zij volprezen
Die, nimmer afgelost,
Wist tot op onze dagen,
De Gentse leuze trouw,
Die zware last te dragen
In houwe ende trou !

Bestendige incarnatie
Van Gent zijn stoere geest,
Belichaamt hij met gratie
Hem in zijn slanke leest;
Geen ramp en kan ons raken,
Geen twijfelmoed komt op,
Zolang de Gentse Drake
Rijst op ons Belforttop.

— « Bezieler ende zorgher,
Die al onz' noden kent,
U groet ik, oudste borger,
Van 't fiere en vrome Gent.
Blijf lange nog bewaken
In vrijheid en in vreê,
O, goede, gouden Drake,
Uw Gent, de trotse steê ! »

(1946).

DULLE GRIET OP RUST.

In weer en wind
Rust welgezind
Voortaan ons « Dulle Griete »,
Nu zij niet meer
Voor stad of heer
Haar poeder moet verschieten !

Een wonder is 't !
Want eens, beslist,
Gedroeg ons Griet zich anders,
En klonk haar stem
Met kracht en klem,
Al dondrend door de Vlanders.

Om 't minste woord,
Sprak zij, gestoord,
Van vuur en vlam en branden;
Was, dies, berucht,
Nog meer geducht
In al Gods-Herelanden.

't Was 't Gents kanon,
Dat geen pardon
En geen genade kende;
Daar 't uit zijn muil —
Een moord'naarskuil —
Slechts dood zaaide en ellende.

't Was « dulle » Griet,
Die niet om niet
En hiet de « Roden Duvel »
En joeg elkeen
Van top tot teen
Vol heil'gen schrik en schruwel.

Hoe rust toch roest!
Nu ligt zij koest,
Men hoort haar zelfs niet brommen,
Als een kapoen
Is, stout en koen,
Op hare rug geklommen.

Ons Dulle Griet
Werd eremiet
En is op hare drempel
Van blauwe steen
Voor elkendeen
Een schoon en vroom exempel.

God scheidt de dag!
Brenge zonnelach
Hij mede of regengieten,
Of vorst of gloed,
't Is altijd goed
Voor onz'... getemde Griete.

(1942)

PUNTDICHTEN.

In 't vroede :

I. DE STENEN MAN VAN 'T BELFORT.

Ik groet u, grijze kameraad,
Die, zonder ooit te klagen,
Zes eeuwen reeds de wacht opgaat
Door nachten en door dagen.

Uw hart is sterker dan de rots,
Waaruit ge zijt gehouwen,
O, beeld van Vlaamse vrijmanstrots,
Van fiere houwe trouwe!

(1940).

In 't sotte :

II. DULLE GRIET.

« Hoe weinig mij 't ook luste,
Niets aan te doen,
'k Lig op pensioen
En roest hier van de ruste! »

(1942)

III. HET GENTSE TRIO.

De Tjaak, de Draak, de Dulle Griet,
't Fameuze Gentse trio,
Wat voeren zij der stad toch niet
De fama rond con brio!

(1942)

KWATRIJNEN VOOR KLOKKEN.

I. — VOOR DE NIEUWE KLOKKE ROELAND.

Mijn Gent, mijn Volk,
Zo trots, zo trouw,
Uw taal en tolk
Bij vreugde of rouw.

(1948).

II. – VOOR 'T VOETSTUK DER TRIOMPHANTE.

'k Ben de Grote Triomphante,
Klokke Roeland's erfgenaam,
Waar ik vroom van t'allenkante
Verder droeg de trotse faam.

(1950).

FILIPS VAN ARTEVELDE

Gesproten uit de schoonste stam
Die Vlaanderland ooit telde,
Voer in uw bloed ook vaders vlam,
Filips van Artevelde.

Gij waart uw stede steun en stut
In de opperst-droeve stonden,
Toen alle hoop scheen uitgeput
En alle heil verzwonden.

Al wist ge uw vader vroeg vermoord
Door plichtvergeten handen,
En moest ge, als kind, in 't ballingsoord
Bij vreemde liên belanden,

Al leefdet ge in uw eigen stad
Vergeten langs de Schelde,
Toen Gent, daar smekend voor U trad,
Vroeg om een Artevelde,

Hebt ge edelmoedig trots gezeid :
« Dat men de stede melde
Tot hare dienst blijft steeds bereid
Een zoon van Artevelde ! »

Gij bracht, Filips, op dat moment
Het offer van uw leven,
En hebt in 't gulden boek van Gent
Uw naam fluks bijgeschreven

In letters van het puurste goud,
Als 't past' een Artevelde,
Met uw triomf te Beverhout
En uwe dood te velde.

(1940)

'T LIED VAN SINT-DENIJS.

Wie gaat er mee naar Sint-Denijs,
Wie gaat er mee naar Malte?
Al wie verstandig is en wijs
Die houdt daar gaarne halte.
Ge kunt er fijntjes wand'len gaan
Alonder beukebomen;
Of, als 't u lust, er stilkes aan
De Leie zitten dromen.

Refrein :

Komaan !

We gaan verstandig zijn en wijs
En maken nog eens halte
Daar op de baan van Sint-Denijs
En bij de brug te Malte.

De lucht die is er fris en goed,
Verdrijft er zorg en kommer,
Ge vindt er peis voor uw gemoed
En 's Zomers lekkre lommer.
En als het klokje luide klept
Voor Malte's « Putjesdagen », (1)
Komt menig beêvaart aangestapt
En heur pareerkaars dragen.

Al is nu weg het koerseplein
Waar, met de Gentse feesten,
De Gentenaars per koets of trein
Of « Char à bancs » naar « sjéesten »,
Toch kunt ge er nog de paarden zien
In 't ronde lustig draven
En ook in meer dan één kantien
Uw droge kele laven !

(1937).

BIJ DE BRUG 'TE LEERNE.

Daar rijzen hoog de drie symbolen
Van 't leven dat de landman leidt :
De wip, de toren en de molen,
't Vermaak, 't gebed, de neerstigheid.

(1938).

(1) 4° Zondag na Pinksteren, noveen ter ere der H. Hostien, in de kapel van 't Putje, te Maaltebrugge. « Putjeswater » wordt door de bedevaarders gedronken tegen keel- en oogziekten, en megedragen tot drank voor het vee.

DE HOUTJESKIEVER.

Houtjes klieven, houtjes hakken
Hele manden vol en zakken,
De alledaagse bezigheid
Die voor mij is weggeleid.
Met mijn scherp en snedig bijlken
Snijd en hak ik menig pijlken.
Hak, ei! Hak, ei! Hak, ei! Hop!
Al met korte kap en klop!

Ik en zage, noch en zeure,
Zit ik 's zomers vóór mijn deure,
Met mijn bijlken vóór mijn blok:
'k Ga dan lustig aan den trok!
'k Kap en 'k klieve dan mijn houtjes
Tot al fijne spilleboutjes.
Hak, ei! Hak, ei! Hak, ei! Hop!
Al met korte kap en klop!

Heb ik hout genoeg gekorven,
Dan de straten langs gezworven
Door de stad, van huis tot huis,
Met mijn hout voor het fornuis!
En 'k verkope dan per emmer
Wat gesneden heeft mijn lemmer.
Hak, ei! Hak, ei! Hak, ei! Hop!
Al met korte kap en klop!

Heus, ik houwe van mijn stieltje!
't Is ook zalig voor mijn zieltje
Dat ik houtjes kloof en kerf
En mijn hemel zo verwerf!
Ben ik maar een houtjeskliever,
Kerf en kap ik toch met iever. !!!
Hak, ei! Hak, ei! Hak, ei! Hop!
Al met korte kap en klop!

(1938).

III. Uit : « GENTSE SAGEN EN LEGENDEN »

ONZE LIEVE VROUW MET DE INKTPOT.

Te Gent staat in de gevelnis
Een beeld der Lieve Vrouwe,
Een blijvende getuigenis
Van schoon-beloond vertrouwen

Een letterkamer van de stad —
Dewelke is nu om 't even —
Voor 't schoonst gedicht een prijsvraag had
Royaal eens uitgeschreven.

Een fijngedreven, zilvren schaal
Waarin robijnen blonken
De winnaar zou als eermetaal
En prijs worden geschonken.

Daarin zou men de erewijn
De dichterprins offeren,
Die in dit grote rijmfestijn
Verdiend zou triomferen.

Het pronkstuk, vóór het raam gezet
Van de juwelendrijver,
Had scherp de kamplust aangewet
Van meen'ge Gentse schrijver.

Er werd die dagen sterk gewrocht.
Door al wie 'n pen hanteerde,
Want elkendeen te winnen zocht
Die schaal van hoge weerde.

Een jonge man uit 't ambacht van
De vleeshouwers der stede
Had aan de wedstrijd meegedan
En kampte ook kansrijk mede.

Op zijn gedicht had hij gepijnd,
Veel avonden en nachten,
Geschaafd, verbeterd en verfijnd
De vorm van zijn gedachten.

Als 't af was, 't zware werk,
Had hij het voorgelezen
Zijn vrienden, die het allen sterk
Bewonderden en prezen.

Nooit iets zo vloeiends en gevat,
Zo teers ze mochten horen;
't En leed voor hen geen twijfel dat
Was hém de palm beschoren.

Dies schreef hij op het perkament
En met zijn beste veder
(Nu 't verzen-schrijven vast gewend)
In 't net zijn proefstuk neder.

Met fijne krollen, blauw en rood,
Had hij de initialen
Daarbij versierd nog en vergroot
Lijk in de kerkmissalen.

Nu morgen was 't de grote dag,
Dat 't wonder kon gebeuren,
Als dichters, meesters met gezag,
De stukken zouden keuren.

Reeds zag hij zich ter gildezaal
— Zo groot was zijn verlangen —
Met plecht en praal de zilvren schaal
Uit 's rechters hand ontvangen.

Kom, gauw nog eens het perkament
Een laatste maal doorlopen,
Of soms daar niet, op 't laatst moment,
Een feil was ingeslopen.

Hij gaat naar boven in de kast
Waar 't kind van zoveel zorgen,
Werd iedren avond, sleutelvast
En veilig, weggeborgen.

« En hoe? Maar wat! Is 't moog'lijk dat...? »
Het slaat hem in de benen;
Zijn werk, zijn al, zijn hoop, zijn schat,
Zijn dichtstuk is verdwenen!

- « Ai, moeder, » riep hij aan de trap,
« 't Is of ik sta te dromen!
Weet gij, of iemand voor de grap
Soms 't stuk heeft weggenomen? »
- « Niet voor zover ik weet! » hem riep
Fluks toe zijn zorgemoeken,
Dat, zelf geschrokken, rond reeds liep
Om 't schrift te helpen zoeken.
- « Ik heb alreeds in hoek en kant
De kamer gans doorkeken,
'k Vind van de rollen reep noch rand,
Van mijn gedicht geen reke! »
- « Vlug, » Moeder tot haar jongste: « Jan!
Ge weet de paters wonen,
Steek in de kerk een kaarsken an
Vóór 't beeld van Sint Antone! »

Terwijl maar voort aan 't zoeken was
Zijn moeken in de schoven,
Keerde in zijn kamer kist en kas
De dichter onderst' boven.

Vloog dan de trap af naar beneên,
Doorzocht schapraai en spinde,
Gooit dol en driftig 't al dooreen:
't Gedicht bleef niet te vinden!

Hij loopt, hij draaft, hij windt zich op,
Wordt stuurs en zenuwachtig
Slaat zich de handen om de kop:
Die ramp wordt hem te machtig.

- « 't En is niet goed voor uw gestel
U zelf zo op te winden, »
Zijn moeder zei, « dat weet ge wel.
Toe, 't stuk zult gij wel vinden,

Ik heb zo'n voorgevoel er van !
Kom eerst wat tot bedaren.
Ga rustig zitten, jonge man;
't Zal alles fluks opklaren ! »

Hij liet zich werk'lijk paaien van
Zijn moeder en kalmeren,
Zodat hij gaandeweg begon
Weer klaar te redeneren :

— « Gelukkig dat ik taamlijk goed
't Gedicht van buiten kenne;
Vooruit dan maar met verse moed,
'k Zal 't nog eens overpennen !

En moet ik zelfs de ganse nacht
Daaraan nog eens labeuren,
Als morgen mij de kans toelacht,
Zal ik dat niet betreuren. »

Hij zet zich vóór zijn tafel neer
Om 't werk te herbeginnen,
Maar vindt, o wee ! geen regel meer,
Geen rijm valt hem te binnen.

Suf zit hij vóór zijn schrijversplank
En onverrichter zake;
't Geheugen blijft volledig blank :
Om gek is 't te geraken !

Hoe dat hij pijnigt zijne kop
En zijne hersens martelt,
't Is al vergeefs ! Hij 's af en op,
Geradbraakt en gekarteld.

De wanhoop is hij vrij nabij :
« Wat gaat met hem gebeuren ? »
Vaarwel de prijs der poëzij;
Voor niets was 't hard labeuren !

Daar zag hij, onder glazen stulp,
Het beeld op de commode :
« Maria, » riep hij, « uwe hulp
Heb ik vandaag van node. »

O, Gij, die toch zo machtig zijt,
Doe 't kwaad in wel verkeren,
'k Zal altijd U, met vrome vlijt,
Te Meimaand diep vereren.

Ge zult 't vertrouwen van uw kind,
O Moeder, niet beschamen,
Maar maken dat ik wedervind
't Verloren dichtstuk. Amen ! »

Dan is hij, met verlicht gemoed
En nieuwe hoop op zegen,
Na nog een laatste Weesgegroet,
Zijn slaapstede opgestegen.

Hoe 't wonder 's nachts dan is gebeurd
Zal niemand ons vertellen,
Maar wat hij 's morgens 't eerst bespeurt ?
De perkamenten vellen,

De blaren, die hij vruchtloos zocht,
Heus, bij Mijnheer Sint Joris,
Die lagen werk'lijk weêrgebracht
Naast veder en schriftoris.

« Ai, Moeder, » riep hij vrogezind,
« 'k Heb alles weergevonden ! »
Maar..., als hij 't perkament ontwindt,
Stokt 't woord hem in den monde :

't Is zijn gedicht, maar niet zijn schrift;
Een andre, beet're penne —
Een vlot en regelmatig stift
Dat moet hij wel bekennen —

In letters van het puurste goud
Had gans 't gedicht herschreven !
Hij voelt, daar hij zo 't stuk aanschouwt,
Zich op zijn benen beven.

Dan zinkt hij neder op zijn knie
Te danken, vóór zijn bedde,
De Moeder ende Maged, die
Zo liefdevol hem redde :

« Heb dank, heb dank, o Moeder mijn, —
Mijn vreugde is niet te stelpen —
Die mij, uw schamel kindekijn,
Miraculeus kwaamt helpen.

Ik zal dit wonderdadig feit
Mijn leven lang gedenken;
Mariën, U, uit dankbaarheid
Uw beeltenis ook schenken ! »

Toen sprong de veer : hij zwenkt en zwaait
Met de armen, opgewonden;
Lacht luide, zingt en dansend draait
Geestdriftig hij in 't ronde...

* * *

De stad kwam reeds in rep en roer,
't Volk dromde door de straten,
En moeizaam fijfer en tamboer
Konden de dichtersmaten,

Die allen, 't perkament ter hand,
Te paard hen volgden, leiden
Naar 't keurig blij-bevlagde pand,
Waar hen de rechters beidden.

Toen al de mededingers dan
De feestzaal waren binnen
Kon 't luide en plechtig lezen van
De werken ook beginnen.

Ze waren met een klein dozijn,
Die naar de prijschaal dongen,
Een klerk, een smid, een chirurgijn,
Ook onze slagersjongen.

Hij was van de allerlaatste, die
Hun dichtersarbeid lazen,
Maar ogenblik'lijk bleek dat ie,
'Tot elkendeen's verbazen,

Zó door zijn vers en hoge vlucht
Kon boeien en bekoren
Dat 't muisstil werd, en kuch noch zucht
De lezing nog kwam storen.

En toen hij, met zijn klare stem,
Gedaan had vóór te lezen,
Werd overal gefluisterd : « Hem,
De prijs wordt toegewezen ! »

Toen, kort daarop, op het balkoen
De vroede rechters kwamen,
En konden ze niets beters doen
Dan 't volksoordeel beamen.

Hém werd de prijs dus toegekend
« In eer ende geweten » ;
Dies werd voor elkendeen te Gent
De prins, hij, der poëten.

Het volksgejubel steeg ten top
Als, na die proklamatie,
De dichter klom de estrade op,
Nog bleek van alteratie,

En stond daar, lachend en content,
Met lauweren omhangen,
Om van het vroede volk van Gent
De huldegroet te ontvangen.

Daarna werd in de gildezaal
Hem de erewijn geschonken,
En al de broeders uit de schaal
Op zijn gezondheid dronken.

Vlug liep het nieuws de stede rond;
't Bereikte ook de gezellen
Van 't ambacht, die, op tel en stond
Voor 't medelid van Melle

Een optocht hebben ingericht
Met fijfers en fanfaren,
Met vlaggen en met fakkellicht
En macht van blom' en blaren.

De « Prinsekindren » — zo genoemd
De slachters zijn ter stede —
Op éne slag werden beroemd
Om deze blijde intrede.

Ze reden met hem door de stad,
Omstuwd van al de jochies,
Langs Kouter, Koepoort en Gewad,
Door al de vijf parochies.

En avond was 't, misschien wat laat,
Toen eind'lijk huistoe brachten,
Al zingend, zij de laureaat,
Waarop nog moeder wachtte.

* * *

De jonge dichter niet vergat
Op welke wondre wijze
Maria hem geholpen had
Bij 't winnen van den prijze.

Dies ,dankbaar, liet hij levensgroot
Een beeld der Lieve Vrouwe,
Dat later hij de stad aanbood,
Uit witte hardsteen houwen.

— « 'k Wil dat wie ooit dat beeld beziet
Na lengte nog van jaren,
Verneme wat mij is geschied,
Nog kenne 't wedervaren,

Dat aan een dichter overkwam,
Die, met een groot vertrouwen,
In hoge nood zijn toevlucht nam
Tot Onze Lieve Vrouwe. »

Had aan de « bikkeler » gezegd
De dichter jong en vrome,
Die zijn gelofte, heel oprecht,
Ten volle na wou komen.

Een gulden koker in heur hand
Gods Moeder werd gegeven,
Omdat de dichter wedervand
Zijn dicht in 't goud herschreven.

En 't Jezuskind kreeg 't perkament
En ook de pen — 'n gouden —
In zijne handjes fijn en djent
Profijtelijk te houden.

De stad heeft, naderhand, gevraagd
Aan de beenhouwersgilde,
Of zij niet 't beeld der Lieve Maagd
In « 't Vleeshuis » plaatsen wilde.

De prinsekindren, die altijd
Maria hoog vereerden,
Natuurlijk waren gans bereid
Om 't schone beeld te aanveerden.

Want ook een blijde herinn'ring was 't
Aan wat een jong, geleerde
En mooi begaafde slagersgast
Als dichter, eens presteerde.

* * *

Zo kwam dus in de gevelnis,
En staat er nog vandage,
Het beeld dat uit erkentenis
Marien werd opgedragen.

Spreekt ook nog steeds de Lieve Vrouw,
Naar 's dichters vroom begeren,
Van dankbaarheid en eeuw'ge trouw
Aan allen die passeren

Te Gent er langs de 's Gravenbrug
En d' oude Vleesmarkthalle,
Als die hun blik eens, gauw en vlug,
Huur beeld op laten vallen.

(1945).

Er weze nog verwezen naar de reeds verschenen gedichten :

De **Minnemeers-Minne** in Oostvl. Zanten. 1941. bl. 107-111.

De **Gentse Bergen** in Oostvl. Zanten. 1947. bl. 11-20.

IV. Uit : « REUZENRIJMEN ».

WELKOM AAN DE REUSKENS.

Voor Carineus en Gorduna.

Daar komen onze reuzen
Plechtstatig aangezet.
Hun bollewangen bleuzen
En glundren van de pret.
Ze dansen, daar ze treden,
Puur van contentement;
Ze zijn toch zo tevreden
Terug te zijn in Gent.

En onze reus, waarachtig,
Hij draagt zijn groot ornaat.
Ai, kijk hoe edeldrachtig
Die mantel hem toch staat.
Wat kan hij fiks marcheren
Die fiere reuzegom,
Hij slacht de Gentse « Heren » !
Sa, reusken, willekom !

Naast hem stapt even vinnig
Mevrouwe de Reuzin.
Ze is vriend'lijk en aanminnig,
Oprecht een hertogin !
Wat lacht ze toch liefvallig !
Wat knikt ze toch charmant !
Ge vindt er zo bevallig
Geen tweede nog in 't land !

Ons Reuskens zijn daar were,
Vivat de reus, vivat !
Verlaten nimmermere
Doen zij nog onze stad.
Gezongen dus een veusken,
Een lieken blij van zin,
Ter ere van ons reusken
En zijne gemalin !

(1941).

GANDA'S LIEDEKIJN.

Ik ben de kleine Ganda
Der Gentenaren schat,
De beste propaganda
Ben ik voor mijne stad.
Ik bleuze lijk een blomme,
'k Lach van contentement.
Zo wel is mij bekomen)
De goede lucht van Gent !) bis.

Mijn paps heet Carineus
Gorduna mijn mama,
Mijn peter nonkel Gaius
Mijn meter, holala,
Da's tante Caesarina
Uit 't schoon Italia;
Die speelt de mandolina)
Met grote maëstria !) bis.

Zij zeggen dat mijn ouwers, —
En ik geloof het ook
De stichters en de bouwers,
Zijn, in der tijden rook,
Van onze Gentse stede,
Waarvan ik ben 't simbool,
En op het hoofd draag mede)
De kroon als aureool !) bis.

(1955).

VAN GAIUS EN VAN CAESARIEN.

(Rondedans)

Daar zijn dus weer uit Romen,
Uit 't appelsienenland,
Te Gent teruggekomen
Oom Gaius en Matant !
Hij is een hoge here,
Zijn borste blinkt van 't goud
En tante al evenzere
Van luxe en opschik houdt !

Ja, nonkelke, wij weten
Wat wij U zijn verplicht;
Wat werk gij hebt gekweten,
Als Gent gij hebt hersticht.
Gij moest zo hard slameuren,
Gij hebt het zelf gezeid,
Dat 't al nog moest gebeuren
In uwe vrije tijd!

Twee burchten deedt ge bouwen :
De een hoog op de Blandijn
En d' ander overschouwen
Kon Ganda's vlak terrein.
Gij hielt van onz' rivieren,
Zo rijk voorzien van vis,
Onz' ganzen én onz' bieren,
Wat zeer begrijp'lijk is.

Maar, onze stad herbouwen
Waar moeilijk toch gegaan,
Had naast U niet die trouwe
Moei Caesariën gestaan.
Hoerah! voor Ganda's meter.
Een bloem is 't als een tulp!
Die schonk aan Nonkel Peter
Zo'n waardevolle hulp!

Naar zich die nieuw' kwartieren
Noemd' hij: Gaiopolis.
We zullen hem dus viere
Zoveel 't ons moog'lijk is:
De nichten en de neven
Van nonkelken, gewis,
Die zullen Gaius geven
Al wat des Caesar's is!

(1955).

REUZENLIED VAN GRAAF ARNULF.

Graaf Arnulf, genaamd de Grote,
Is, voorwaar, een grote baas
Na veel druk, zijn landgenoten

Bracht hij redding en solaas,
Vrijheid schonk hij ook en vrede,
Zwart op wit op perkament,
Aan de stichters van de stede
In de vrije kuip van Gent.

Refrein :

Graaf Arnulf, trala, laliere
Vader van het vrije Gent,
Passend is 't dat wij U vieren
In het duizendjarig Gent.

In het eiland van de vrijen,
Rond omspoeld van Leie en Scheld,
Kon de coomansstand gedijen,
Door geen Noormans meer gekweld;
Door uw wijsberaden wandel
Uit der banden knel verlost
Is, Arnulf, de Gentse handel
Zijne opmars toen begost.

Refrein.

Dicht er rees in de nabijheid
Van Uw stevig Gravesteen,
Onze burcht op van de vrijheid
En der welvaart toen meteen;
Daarom dansen wij nu blijde,
Grave, rond uw reuzebeeld,
Die aan Gent in vroeger tijden
Hebt de voorspoed toebedeeld.

Refrein.

(1946).

SER WICMAN EN LUTGARDIS.

(Tekst voor rondedans om de reuzen)

Ser Wicman, heer van Ameland,
Die kwam te Gent eens aangeland.
Hij vond het daar zodanig goed

Aan de oevers van die Scheldevloed,
Dat hij van Gent niet weg en kon
En daar zijn draadje verder spon.

De vogels zongen, o, zo blij,
Niet verre van Sint-Baafsabdij,
Dat Wicman in dat dicht struweel
Zich bouwde fluks een schoon kasteel
En spoedig werd hij, wis en waar,
Een wezensechte Gentenaar.

Aan de overkant eens langs de Lei
Daar liep een meiske in de wei;
Zij plukte blomkes in het gras
En zong alsof ze een lijster was.
Ser Wicman vond heur fraai en fijn.
Wie zou dat lieve kind wel zijn?

« Mijn huis staat daar zo groot en leeg
Ik wou dat ik heur hartje kreeg! »
De Leie had ie ras gedweerst
Tot bij dat meiske in de meers
En dan die lieve Gentse meid
Zijn harteken gans blootgeleid.

Lutgardis hiet die blonde maagd;
Ser Wicman heeft heur hand gevraagd.
« Ai, Ridder, » zei ze, « Koen en fel,
Uw vrouwe worden wil ik wel. »
En nooit is hier een bruiloftfeest
Als van die twee te zien geweest!

Ser Wicman werd — 't is wel bekend —
Een authentieke graaf van Gent,
En 't oude plekje weidegrond,
Waar Wicman eens zijn bruidje vond,
Al graast, voorwaar, er koe noch veers,
Heet nog altijd: « De Minnemeers ».

(1940).

DE REUS EN DE REUZINNE.

(Reuzenlied)

De Reus en de Reuzinne,
Ser Wicman en zijn vrouw,
Die komen Gent weer binnen,
De stad der houwe trouw !

Refrein :

Ai, eia, eia, hoepsasa,
En vivan onze reuze !
En eia, eia, hopsasa,
Hoog onze reuzeva !

Daar komen ze aangetreden
Met blijde, lichte voet,
Vol schoon aanminnigheden
De Reuskens met hun stoet.

Refrein : idem.

Ze dansen en ze stappen
Ze draaien zich eens om,
Wat is hij toch een knappe,
Een fiere reuzegom !

Refrein : idem.

Hoerah ! Na duizend jaren
Komt onze ouwe Heer
Bij zijne Gentenaren
En in zijn stede weer.

Refrein : idem.

En 't schoonste kind op aarde
Een meiskeen pront en djent
Is onz' madam Lutgaarde,
De reuzevrouw van Gent !

Refrein :

Ai, eia, eia, hoepsasa,
En vivan onze reuze !
En eia, eia, hopsasa,
Hoog onze reuzema !

Hoerah ! voor onze reuzen
Ser Wicman en zijn vrouw,
Zij voeren hoog de leuze
Der Gentse « Houwe Trou ».

Slotrefrein :

Ai, eia, eia, hoepsasa
En vivat onze reuzen !
En eia, eia, hopsasa,
Hoog reuzepaps en -ma !

(1940).

DE GROOTSTE VENT VAN GENT.

(Reuzenlied)

En de grootste vent van Gent
't Is de Reuze, 't is de Reuze,
En de grootste vent van Gent
't Is de reuzegom van Gent.

Refrein :

Eia ! Eia ! Hoepsasa !
Vivat onze Reus, viva !
Vivan onze Reuzen.

En de vrouwe pront en djent
Van de reuze, van de reuze,
En zijn vrouwe pront en djent
't Is de schoonste blom van Gent.

Refrein.

Wicman, Heer van Ameland,
Heet de Reuze, heet de Reuze,
Wicman, Heer van Ameland,
Heet de Reuze van ons land.

Refrein.

En we zijn, wij, zo content,
Want de Reuze, want de Reuze,
En we zijn, wij, zo content,
Want de Reus is weer in Gent !

Refrein.

(1940).

OOSTVLAANDREN 'T REUZENLAND.

En stappen op in blijden, bonten stoet
Het liefst van al het Volk der Vlaamse Reuzen
En waar elkeen met fierheid ze begroet !
Waar elkendeen met fierheid ze begroet !

(1951).

V. Uit : DRAKEVAAR EN DULLE GRIET.

Inleidende nota : In dit « epos » in twee delen, dat als ondertitel draagt : « Een Episode uit de Gentse Nachtgeschiedenis », verhaalt de dichter hoe op een St.-Margarethanacht, de Draak van de Belfortoren vliegt om Dulle Griet, zijn oude liefde, op haar feestdag een bezoek te brengen en met bloemen te besteken. Op de baan van de wondere tocht, die leidt van aan Sint-Baafspein, over de Botermarkt, door de Borluutstraat en de Kammerstraat naar de Vrijdagmarkt toe, bij het standbeeld van Jacob van Artevelde, en vandaar naar Dulle Griet, krijgen alle monumentale merkwaardigheden, alle beelden, uithangborden, gevelversieringen leven en glans; alle worden beziend en begroeten op hun manier de voorbijstappende Draak. Ter bestemming gekomen vertellen Dulle Griet en de Draak elkander hun wedervaren en hun tribulaties, betuigen hun wederzijdse liefdegevoelens en hun gehechtheid en trouw aan Gent, waarvan zij beiden de palladiums zijn. Dit geeft de dichter de gelegenheid menig geschiedkundig feit, sage, legende en anecdote te vermelden, alsook de aandacht te vestigen op vele monumentale en andere bezienswaardigheden der oude stad.

Ziehier wat er gebeurt als Drakevaar voorbij het Schepenhuis der Keure aan de Hoogpoort trekt.

STADHUISCONVERSATIE.

Juist voor wat er ging gebeuren
Op de Hoogpoort en daarrond,
Bij het Schepenhuis der Keure,
Kwam ik net te goeder stond.

'k Zag de heraut op een teken
Van de Keizer in persoon
Plechtig zijn trompet opsteken
Voor 't « Reveille » van de doôn.

En, warempel, de een na de andren,
Gingen aan de stadhuiswand
Al die vorsten mij van Vlandren
Aan 't herleven overhand.

Vóór ik mij van 't nieuwe wonder
Enigszins had vergewist
Hoorde ik reeds hoe druk er onder
Hen al werd geredetwist.

De eerste, die ik hoorde spreken,
Was die stoere pionier,
Liederik van Harelbeke,
Vlaandrens eerste forestier,

Die, wjl hij zijn wolfshond streeelde,
Zuchtend aan zijn buurman zei,
Dat sinds lang hij zich verveelde
In deze eregalerij.

Liever ging hij weer eens jagen
In het grote Vlaams forest;
Zoals dat in vroeger dagen,
Zijn gewoonte was geweest!

De eerste Baldwin van den IJzer,
Vader van een grootse stam,
Bleek bezadigd meer en wijzer
En 't veel luchtiger opnam.

— « 't Is de tol die wij betalen —
Klein toch maar is 't ongeluk —
Om te drinken uit de schalen
Van de roem, mijn lieve Buk! »

Loech hij schalks zijn voorzaat tegen,
Die nog immer scheen meer lust
Voorts te vinden in 't bewegen
Dan in deze stenen rust,

En maar niet zich kon verzoenen
Met het lot hem weggeleid.

— « En zegt niets U, jager koene,
De geboden mogelijkheid

Om zo 't leven mee te leven —
Ik vind 't wel interessant —
Nog van onze achterneven — ?
Maar, ... wat is hier aan de hand? »

Schrok de Graaf plots toen beneden
Kreeg de Draak hij in 't vizier
En naar hem kwam opgegleden
Geur van zwavel, pek en vier.

Ai, de schoonzoon van de Kale,
Die eens Judith had geschaakt,
Scheen bij 't zien daar van dat vale
Vuurros van de wijs geraakt.

— « Zeg eens, Baldwin, gij van Bergen,
Die men ook de Vijfde noemt,
Waarvandaan komt hier deze erge
Drakevaar plots opgedoemd ? »

Riep hij tot zijn buurman, die er
Aan zijn linkerzijde stond
En nog half zich afvroeg wie er
Zo maar plots zijn nachtrust schond.

« Toen ik nog in Vlaanderen wijlde,
Kende niemand zulk een dier;
Op zo'n wild en joeg noch pijlde
Ooit een Graaf of forestier ! »

Heus, in poelen of moerassen —
't Waar' ons schand geweest of scha —
Wist ik nooit zo'n wicht gewassen
In het woud - zonder - gena,

Waarvan kende ik al de wegen,
't Kreupelhout en 't dicht struweel.
Geen perceel zo afgelegen,
Of 'k doorjoeg het algeheel !

't Zou me lijken dus een wonder,
Waar 't gebleken naderhand
Dat zo'n onbeest toch zich onder
't Vlaamse dierenfolk bevand. »

Daar zei Baldwin op van Bergen :
« Laat u door deze onverlaat
'Toch niet prikkelen noch tergen,
Hij 's van uitheems fabrikaat !

'k Kan 't gerust u garanderen
Dat ook niemand in mijn tijd
In onz' wouden wist wareren
Zulk een somber aakligheid.

Nee, we moeten ons niet schamen;
Zulk afschuwlijk wangedrocht
Heeft, Goddank, het land der Vlamen
Nooit of nimmer voortgebracht.

't Is mij evenzeer een schruwel
Dat ik moet daar, zelfvoldaan,
Vol pretentie, zien dat gruwel
Door de Gentse straten gaan.

Maar waarom ie naar de Vlanders
Of vanwaar hij overstiet?
Beste Graaf, dat is wat anders,
Dat, waarachtig, weet ik niet!»

'k Zag daarop ineens oplichten
Zijn vizier Robrecht de Vries
En tot de IJzeren zich richten:
« Het geval is taam'lijk kies,

Baldwin, om wis uit te maken
Uit welk een landreie komt
Deze wonderlijke Drake,
Die voorbij onz' voeten bromt.

'k Heb, ikzelf, al menigvuldig
Maal daarover nagedacht,
Maar ik blijf mij 't antwoord schuldig
Op een ganse vragenvracht.

't Is voor mij een echt mysterie,
Waar ik maar niet wijs uitraak:
Wat voerde uit en wrocht toch, eer ie
Hier belandde, deze draak?

Met uw oorlof, mag ik even,
Als ik niet teveel u kwel,
Zeggen met een woord of zeven
Welke vragen ik me stel?

't Gaat hem eig'lijk om te weten,
Of die rare koop'ren vent
Hoeft een Zuiderling te heten
Of als Noord'ling moet herkend?

Of hij eens, met ander woorden,
In de tijd van Sint Cannuut
Uit de Noorse fjordeboorden
Voer ter lange omvaart uut,

En vooraan stond op een steven
Van een koningsstek geplant,
Die, door riem en wind gedreven,
Zeilde om buit naar 't Zuiderstrand?

'k Heb hierover, 'k mag het zeggen,
Mij soms suf geprakkizeerd;
Want, om alles uit te leggen
Dient ook dit nog opgekleerd:

Drong hij door de Dardanellen
En daarna door de Bosfoor,
Zoals sommigen vertellen
Tot Byzantium zelfs door?

Liet aan Alexis Comnene,
Keizer van den Oriënt,
Koning Sigurd van de Denen
Deze Draak eens als present?

Rees ie daar op één der kerken,
Op het Microgorgion;
Of beschermd' hij met zijn vlerken
Er 't paleis Bucoleon?

Andre schrijvers doen opmerken —
Zij niet minder zijn befaamd —
Dat was eigenlijk zijn Kerke
't Macrogorion genaamd. »

- « Dat zijn al haarkloverijen,
'k Ruik van verre reeds het Grieks, »
Riep een rolstem uit de rij,
« Byzantijs, man, anders niks! »

— « 't Was de Griek niet gans om 't even,
Macron : groot en micron : klein,
Welke naam hier werd gegeven;
Dat hing af van het terrein ! »

Zei bedaard de zeergeleerde
Grave tot zijn opponent.
« Wat niet wegneemt dat, mijn weerde,
Gij gelijk haalt toch op 't end.

Praktisch maakt het, hier ter zake,
Mijns erachtens, vrijwel niets
Hoe die kerk was, waar de Drake
Zat van boven opgespietst

Wat ons wel interesseren
Kan, collega's, is het feit
Dat ze beide zijn Menhere
Sinte Joris toegewijd.

En die zag de Draak niet geire;
Tussen hen was 't kat en hond !
Bij die ridder zonder veire
Op het zwarte boek ie stond.

Dat zijn al'maal van die dingen
Die ik liefst niet tegen kom
En mij onvermijd'lijk dwingen
Tot de kwestie : Hé, waarom ?

't Is een hele reeks van vragen
Die ik, Graven, zo maar stel;
Maar ik wou, lijk Gij, vandage
Klaar zien in dat drakespel. »

En zich tot zijn broer dan wendend
Onze Zesde Boudewijn,
Die naast hem in een belendend
Vak stond onder baldakijn :

« Volgens U, moet men geloven
Aan die Noorse herkomst, Bald ?
Of moet recht naar 't rijk verschoven
Der vertelscls soms die skald,

Die zijn draak eens ten geschenke
Aan een Griekse heerser gaf?
Misschien ligt, bij nader denken,
Dit niet ver der waarheid af;

Want er zijn zovele zaken,
Broer, in die geschiedenis,
Die me zeer wantrouwig maken!
Maar 't vervelende dan is

Dat w' ons zullen moeten houden
Aan die andre versie, die
Hem laat komen uit de wouden
Van het Oosten. Doch als ie

Werklijk was eens langs de boorden
Van de Hellespont gekweekt, —
'k Weeg zorgvuldig mijne woorden —
Vol bedrog en list ie steekt!

En ik zulk een schuwgeaarde
Voor geen sikkepit vertrouw.
Dat 's de wijze waarop, Waarde
Baldie, ik die zaak beschouw.

'k Heb mijn hart rechtuit gesproken,
'k Had liefst dat 't een Noorman was,
Doch, waarom het u verdoken,
D'r is meer kans op Oosters ras!»

Baldwin was lijk opgeschrokken,
Toen hij door die woordenvloed
Van zijn broeder werd getrokken
Uit zijn slaap op 't onverhoed;

— « 'k Wist niet dat zo'n interesse,
Vries, gij voor die draakman hadt!
En nog min dat gij 'suksessen
Najoegt op het doornig pad

Van der stad 's geschiedenis!
Wat zijn herkomst nu betreft,
Gans er naar heb ik het gissen,
Lijk gij 't zelf wellicht beseft.»

Zei die Baldwin, die een valke
Vast hield op zijn vuist geplant,
En zich blijkbaar niet verschalken
Door zijn broer liet. Rechts ter hand,

Onder zijn gebeiteld kapken
En beblomde baldakijn,
Stond daar ook nog Grave Hapken,
Onze Zeev'de Boudewijn.

- « Zouden 't wij niet beter vragen,
't Is mijn mening, deze zei,
Rechtstreeks den geduchten Grave,
Die de Draak hier binnen dei ?

Hij moet beter dan een andre
Weten wat er juist van is,
Daar hij 't beestje toch naar Vlandren
Zond als een gedenkenis !

'k Hield nooit veel van bakerpraatjes
Uit de tweede of derde hand,
Men verdoolt maar in die straatjes
Tot zijn eigen schade of schand. »

- « 'k Ben het roerend en volledig,
Hapken, eens met uw advies,
Dat verdedigt gij zo snedig,
Waarde kleinzoon, » zei de Vries.

En zich wendend tot zijn tweede
Kleinzoon in de dubbelnis,
Waar die bleef, teruggetreden,
Half staan in de duisternis,

En lijk stiekem stond te luistren —
Misschien wel met leedvermaak —
Naar 't grootvaderlijke snuistren
In 't verleden van de Draak :

- « Karel, zegde ie, gij de Goede »
Kunt g' eens Keizer Boudewijn
Vragen niet of we op onz' hoede
Voor dat spookdier moeten zijn ?

En of niet hij ons kan zeggen, —
Want de opinies zijn verdeeld
En we zoeken 't bij te leggen —
Waar dat beestje werd geteeld? »

Karel, die van Denemerken
Kwam tot ons, maar werd, eilaas,
Door 'n woestaard in de kerke
Laf vermoord van Sint Donaas,

Steeds goedwillig en bescheiden,
Zag zich graag daartoe verplicht.
Maar een wond're glimlach glijden
Zag ik over zijn gezicht.

't Dacht me dat ie van die Drake
Meer wist dan hij lossen wou
En benieuwd keek wat ter zake
Wel die Keizer zeggen zou.

('t Viel mij in ook ondertussen,
Dat hij mede was aan boord
Als er Sigurd Kong Magnussen
Toog ter kruisvaart uit de Noord.

Kon dus, als hij spreken wilde,
Zeggen of die drakemond
Werk'lijk, dreigend ende rilde,
Eens op Sigurd's dreki stond,

Of in 't jaar van de vier eentjes,
Duizend honderd ende elf,
Klom ie met zijn klompebeentjes
Eens op 't Griekse kerkgewelf !)

Maar zijn raadselachtig zwijgen
Karel heeft tot 't eind bewaard
'k Zag hem zich tot Robrecht nijgen
En hem zeggen slechts, bedaard :

- « Graag zou ik tot Keizer Bouden,
Opa, gaan als afgezant;
'k Wete dat hem voorbehouden
Ook een nis werd in de wand

Van 't stadhuis ter Hoogpoortzijde.
Maar 'k betwijfel sterk of dat
Ooit daarin tezelvertijde
Hij met ons heeft postgevat. »

Pas had ie dat woord gesproken,
Of een witte schim er kwam
Uit de Hoogpoort opgedoken !
– « Beste vrienden, ik vernam

Dat u gaarne mij zoudt spreken.
Wel, hier ben ik, zo ge ziet !
Op uw eerste taal of teken
Ik mijn open nis verliet,

Waar nog niet met lende' en lijve
Sta ik in geconterfeit;
Doch waarin ik reeds verblijve
Sinds ze mij werd toegezeid,

Ongezien voor mens'lijk ogen;
Want ik hou van 't Gentse diet,
Dat ik eens om verr' oorlogen
En een Keizerrijk verliet. »

Zo sprak 't ijle spookgestalte
Hoofs van gang en breed van zwier,
Dat vóór Hapken's nis hield halte
En vóór 't groepje van de vier,

Dat zo druk aan 't confereren
Over de oorsprong was geweest
Van 't vervaarlijk, vóór die Heren
Plots verschenen drakebeest.

– « Nu, wat is er van de kwestie, »
Zei gemoedlijk Boudewijn,
Met wat raad ofte suggestie
Kan ik U van dienst soms zijn ? »

Karel hoorde ik uit zijn nisse
Aan de Keizer zeggen : « Bald,
Graag wou grootva vergewissen
Zich, of 't waar is dat een skald

Uit het Noorden ooit die Drake
Aan de Griekse Keizer schonk
En of ginds hij op de daken
Van paleis of kerk eens blonk?

Of, spijs alles, is toch deze
Draak geboren Levantien?
Wat steeds mogelijk lijkt te wezen,
Als we horen bovendien

Dat er zelfs zijn die beweren
Dat eens Vlaamse ridders hem
Rechtstreeks van den Turksen Here
Roofden van Jeruzalem.

En dat zij te Blankenberge —
Dat er toen nog Scarphout hiet —
Met hem landden. Kijk, zo 'n erge
Baaierd als dat kluwen liet,

Sire, ons, zoveel we waren,
Letterlijk ontwapend staan.
— « 't Kluwen was een werregaren
Dat ons ditmaal niet de baan

Uit de labyrint zou wijzen
Lijk eens Ariadne's draân! »
— « Bij de Keizer deze reize
In persona moest men gaan

Om dit raadsel te doorgronden! »
Daarom was het, Basileus,
Dat ze mij ten uwaart zonden;
Want hun bleef geen andre keus.

Opa Robrecht zich ook zorgen
Om de fratsen maakt van 't beest,
Best kunt gij bescheid bezorgen,
Die toch zijt er bij geweest

Als hij herwaarts kwam van ginter
En hij 't Zuiders zonneland
Heeft verwisseld om de winter
Van ons grijzer Noorderstrand. »

Baldwin met den brede baarde,
Keizer samen ende Graaf,
Zei slechts lachend: « Ach, mijn waarde,
Heb uw peis! Hij 's tam en braaf...

Want die Draak van Sint Sophiën
Iedreen weet toch immers dat,
Werd gekozen omdat ie 'n
Allerbeste inborst had.

Wees gerust, ik sta voor dezen
Draak volledig, broeders, in;
Niemand hoeft hem hier te vrezen
Die geen kwaad voert in de zin. »

Maar de herkomst van de Drake
Was daarmee niet opgelost;
En 't bleef steeds nog uit te maken
Waar zijn leven was begost.

Helaas, verder kon zijn woorden
'k Niet meer volgen noch verstaan;
Want, naar ik mijn weg vervoordde,
Hoorde ik andre stemmen gaan.

Doch die lange conversatie
Dus liep van 'n vlugge tong.
Dat 'k maar op die tijd de spatie
Amper van vier vensters gong.

En zo scherp werd ze opgevangen
Dat tot nu, 't is wonderbaar,
Gans in mij ze is blijven hangen
En 't gebeurt soms dat ik klaar

Ende duid'lijk meen te horen
Weer dat grafelijk gesprek.
Maar dan komt de vraag naar voren
Telkens, of vóór zijn vertrek

Toch de Keizer 't hem bekende
Oorsprongland niet had genoemd.
Jammer dat voor mij zo 't ende
Van zijn woord werd weggezoemd.

'k Had zo graag toch willen horen
Uit zijn hoogstbevoegde mond,
Waar onz' Drake werd geboren
En eens zijne wiege stond.

'k Had misschien ook zelfs vernomen,
Of het eerste Vlaams gebied
Waar hij eens was aangekomen
Was een stad, die Brugge hiet!

Kunnen zij, die rechtstreeks kregen
Hem van Keizer Boudewijn,
Toch nog altijd die gedegen
Burgers wel van Biervliet zijn.

Niet alleen de herkomst van de
Draak is nog een open vraag,
Maar de plaats ook waar hij landde
Blijft onzeker tot vandaag.

Want er tussen deze steden —
O, maar immer zeer galant —
Wordt somtijds nog wel gestreden
Om te weten, wie dat pand

Uit de hand hield van de lieden
Die de Graaf naar Vlaandren zond
Om 't als eermerk aan te bieden
Aan de besten, die men vond

Onder al de Vlaamse oud-strijders
Die met hem naar 't Heilig Land
Uit eens togen en die, wijders,
Door de wijze waarop stand

Steeds ze hielden en ze vochten —
Waren 't immers zo gewoon —
Er hun Vlaamse Graaf ook brochten
Op de Keizerlijke troon.

Zo ge kunt nu zelve merken
Wat een stad zich zag vereerd,
Draaide aldaar op huis of kerke
Deze Draak rond met zijn steert!

'k Had geen tijd toen om te treuren
Dat mij daar zo naar en nipt, —
Dat zou later pas gebeuren —
Een paar « weetjes » zijn ontglipt.

Want er viel zoveel te zanten,
Zoveel kregen oog en oor
Kost er weerom t' allekanten,
Dat ik uit 't gezicht verloor

Vlug de Vries en zijn problemen.
(Men om alles, naar me docht,
Akkuraat daar op te nemen
Een geluidsband hebben mocht !)

Nu was 't Filips van Elzaten
Onder zijne baldekijn,
Die gemoed'lijk stond te praten
Met een dame in het satijn

Voor zover de woorden kwamen
Mijwaarts, ging het over 't schild,
Dat hij met de Leeuw der Vlamen
Hield er vóór de borst getild.

— « Was het waar, wat men beweerde,
Dat hij in het Heilig Land,
Dit door allen zo vereerde
Schild eens op het slagveld vand ? »

Vóór de draak de straathoek naarde,
Ik de schim van Boudewijn,
Die er niemand el bestaarde,
Zag de Hoogpoort binnenglij'n.

Zo veronderstelde ik tevens —
Niets daarvan is uitgelekt —
Dat de nodige gegevens
Aan de Vries hij had verstrekt.

Welke nis hij ging bekleden
Kan ik ook niet zeggen; want,
Pas de pui voorbijgeschreden
Zijn gestalte plots verzwand.

'k Werd geboeid nu en gebonden
Door een schitterschone trits,
Die, op hunne beurt, er stonden
In de ban van 't spookgeflits

Vierig lagen fel te fonklen, —
Wat een weelde en overdaad —
Kristallijnen en karbonklen
Op het rijkste pronkornaat.

Keizer Karel, de berserker,
Met zijn harnassuur vol goud,
Op de hoekwand van den erker
Zag ik staan in hoofs gekout

Met zijn hoogstvoorname tante
Margareta, de voogdes,
Die was goede gouvernante
Ende Vlaamse dichteres,

Met zijn eegade ook, Mevrouw
Isabel van Portugaal,
Die verruk'lijk om aanschouwen,
Prijkte in al heur pronk en praal.

(Voor een andere Isabelle,
Insgelijks van Portugaal,
Laat terloops me 't u vertellen,
Hertog Filips, heur gemaal,

't Edel orde eens, haar ter ere,
Heeft van 't Gulden Vlies gesticht.
Ook die keten op de kleren
Van de Keizer blonk in 't licht.)

Naar ik dacht zo uit te maken,
Wenste nader hij bescheid
Over deze toverdrake
Zijne rechtgelovigheid.

— « 'k Meen ik, Karel, toch te weten
Dat die Draak een kruisken kreeg,
Op zijn knieën neergezeten
Vóór dat ie omhoge steeg,

Van de Abt der vrije Abdije
Boven op de berg Blandijn,
Zodat over zijn belij'en
Gij gerustgesteld moogt zijn. »

Zei hem Vrouwe Isabelle,
« Zo heb ik het toch altijd
Hier te Gent horen vertellen.
'k Denk niet dat het twijfel lijdt. »

— « 'k Kan volmondig dat beamen, »
Zei Margriet van Oostenrijk,
« 'k Hoorde 't zelfde van de Vlamen;
Hare Hoogheid heeft gelijk. »

't Leek of was begroeid nu heel de
Stadhuiswand met iefteblaân,
Zó was er van beeld tot beelde
Licht gefluister rond aan 't gaan.

En ook waren aan 't bewegen
Ritslend of er wind doorvoer
Al die kleren, die weer kregen
't Zacht geruis van zijde en floor.

Nog de krijger met de kolder
En het Gentse wapenschild —
Was 't een wever of een volder? —
Met de knaap zag ik van 't gild

Van de goud- en zilversmeden,
Die naast hem stond in de rij,
In een druk gesprek getreden
Over deze toverij.

Op het vaatwerk, dat de jongen
Van het edel ambacht droeg,
Lag een licht van vuur'ge tongen,
Alsof daar de zon op loech;

Lijk er lag een vreemde schauwe
Met een zonderlinge glans
Op het goudwerk van de vrouwen
En het kleed der edelmans.

Als een vuurken liep die tover
Van den een' naar d' andren kant
Over beeldensmuk en lover-
Werk van erker, nis en wand.

Ook steeds verder doorgedreven,
Dieper met elk ogenblik
Werd 't hervatten van het leven
Midden in de nacht hier. Ik

Zag de schepen van der Keure
Naar die van Ghedele gaan,
En ze beiden voor de deure
Van 't stadhuis een praatje slaan.

Ook Domien de Waghemaecker
Zag ik zoeken naar een kans
Om in voeling te geraken
Met Dher Rombaut Keldermans.

(Want aan deze vroede mannen —
Eén der twee draagt ze in zijn hand —
Zijn verschuldigd wij de plannen
Van het Gentse stadhuispand.)

't Was of wilde hij Rombaut vragen —
Hij ontrolde 't perkament —
« Waaron de afbouw blijft verdagen
Steeds de Magistraat van Gent,

Van het huis door hen ontworpen,
Was het af, maar nergens zou
Hier te lande, in stede' of dorpen,
Vinden zulk een prachtgebouw ! »

Uit hun nissen zelfs gesprongen
En de trap op van de pui,
Stond de staffier met de jongen
Van het gild der wapenlui,

En, als goede en trouwe maten
Kwamen bij hen, stout en bout,
Mij daar nog een poosje praten
Krijger ende stadsheraut.

En die vormden daar een kransken
Krek in 't putje van de nacht,
Gans verblijd om 't buitenkansken,
Dat het Drakebeest hun bracht.

- « Zouden wij niet, » hoorde ik zeggen,
« Want we zijn toch juist met vier,
Maats, hier niet een kaartje leggen?
't Was altijd mijn groot plezier!

Toen ik nog in Gent vertoefde
Als 'n mens van vlees en been
En ik wat verzet behoefde
Na mijn daag'se bezigheên,

Was 't de kaart in de taveerne
Die me 't, elken avond schier,
Schonk in 't licht van de lanteerne
Bij een schuimend kroesje bier! »

Want die scheen met schoon genoeg
Weer te denken aan de tijd
Van de kruiken en de kroegen
En die jaren van jolijt!

- « Jammer is 't maar dat die Drake
Met zijn vlam en al zijn vuur
Geen café's kon openmaken,
Makkers, na 't politieeur! »

Zuchtte ie nog en de trompetter
Was 't volmondig daarmee eens;
Want de heraut had niet letter
Met de krijgsman er gemeens

Over de opvatting van 't leven...
Maar toen zag ik weder hoe
Keizer Karel kwam te geven
Juist 't bevel voor het taptoe.

Als het uitstierf lang en plechtig –
Net de Draak was hen voorbij –
Stond weer langs de wand, warechtig,
Stil en stom de beeldenrij.